

1594

התקשרות

מצורף גם
לשבועון
כפר חב"ד

101691 / Halberstam Chaim b.

ביקור ראש"ה מממשלה מר מנחם בגין. ב מנחם"אב תשל"ז

'להעלות להשם' גם את המינוס בחשבון הבנק
שיעור בלקוטי שיחות

"ראש השנה למלכים": אצל יהודי כל יום בשנה הוא "ניסן"
התוועדות עם הרבי

ברכת האילנות, אמירת ה'נשיא' וההכנות לפסח
לוח חב"ד מפורט

03

כל ישראל הם "מלכים". ראש השנה למלכים הוא בניסן, כי אצל יהודי כל השנה היא בבחינת 'ניסן', הנהגה ניסית שלמעלה מן הטבע; יהודי שמוותר על ה"מלוכה" ומנסה להסתדר בעולם כמו הגוי, להבדיל, נותר 'קרח מכאן ומכאן'.

התועדות עם הרבי

04

חז"ל מלמדים אותנו שהתפילה קשורה במיוחד למשכן, ודווקא בצורתו הפיזית. זאת משום שמטרת התפילה, כמוגשם שאר המצוות, היא לחבר לקדוש ברוך הוא את החיים עצמם ואת עצמנו כפי שאנחנו, בדיוק במצב בו אנו נמצאים.

שיעור בלקוטי שיחות

12

'אחרים, שאינם שומרי תורה ומצוות, חיים בלי קשיים ובלי מאמץ; למה דווקא אני, שרוצה ללכת בדרך טובה, צריך להתאמץ ולהתמודד עם קשיים?' – מענה מרתק של הרבי להרהורי של אדם צעיר על דרכו בחיים: 'כדי להגיע להישגים, נדרשת הכנה מאומצת'.

מכתב מבואר

13

המעמד המיוחד והנהגות הקודש בעת שאיבת 'מים שלנו' על ידי הרבי עבור אפיית המצות לפסח.

תמונה מספרת

14

בפרשת החודש מעוררים את הציבור להזדרז ולהכין את קורבן הפסח. מאמר 'החודש' עוסק במהות קורבן הפסח ובשילוב הייחודי הקיים בו בין עבודת ה'צדיקים' ועבודת ה'בעלי תשובה', כאשר הדבר עובר כחות השני בכל ענייני הפסח ופרשת החודש.

אור וחיות

בשבת קודש הקרובה נקרא את פרשת 'החודש' ואף נברך את חודש ניסן אשר עומד להתחיל מיד עם צאת השבת. בואו של חודש ניסן מבשר על עליית מדרגה בהכנות לקראת חג הפסח, בכל המובנים.

במדור 'לוח חב"ד' תוכלו למצוא באופן מפורט את מנהגי חודש ניסן ופרטים נחוצים עבור ההכנות לפסח, הן במובן ההלכתי והן מבחינת מבצעי הקודש של הרבי לקראת החג הגדול.

ב'התועדות עם הרבי' נקבל מסר מעורר השראה מראש חודש ניסן "ראש השנה למלכים", על מעלתו המופלאה כיהודים, ועל הדרך הנכונה למימוש ברכות השם הניתנות לנו. המדור 'תמונה מספרת' עוסק גם הוא בתיאור מעמד הקודש של שאיבת 'מים שלנו' על ידי הרבי, אף הוא בראש חודש ניסן.

שבת זו היא 'שבת חזק' בה נסיים את קריאת כל ספר שמות ואת סדרת הפרשות העוסקות בסיפור מלאכת המשכן. במדור 'שיעור בלקוטי שיחות' נלמד מסר מכונן ה'מתרגם' את עניין השראת השכינה במשכן לשגרת חיינו אנו.

"המעשה הוא העיקר". צעירי חב"ד ערוכים לסייע בהכנות לקראת החג. הפנו את מכריכם לאתר שלנו 'חב"ד ישראל' בו הם יוכלו למכור את החמץ, לרכוש מצות שמורות ולאתר את פעילויות בתי חב"ד וסדרי הפסח הנערכים ברחבי הארץ. כך נוודא כולנו שכל היהודים שסביבנו מקיימים את מצוות החג כראוי.

למנוי דיגיטלי ל'התקשרות':
chabadisrael.co.il/alonichabad

לוח חב"ד – 17 • עת לדעת – 21 • שניים מקרא – 22
זמנים ושיעורי השבוע – 32

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
י"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב
עורך ראשי: שלום בלוי עריכה: הרב יוסף יצחק מרגליות
מ"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד
159% • ISSN 7474-0793 • 6084000
לתגובות, הערות וחומרים לפרסום: HitkashrutEdit@gmail.com
התמונות מפורסמות באדיבות חברת JEM ותורגמו נתונה להם

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד
לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי
מנחם מענדל בהרה"ק רלו" מליובאוויטש
צוקוללה"ה נב"מ ז"ע

שיחת ויקהל-פקודי - החודש תש"כ
(תורת מנחם כרך כז עמ' 487)

התוועדות עם הרבי

תשרי הוא זמן החרישה והזריעה וניסן הוא זמן הקצירה. יהודים מתחילים מחודש ניסן, ישירות מהקצירה

וחופש], ובגלל זה מוכן הוא לוותר על עניין המלוכה, ובלבד שלא לקבל על עצמו את עול התורה והמצוות!

כאשר יהודי מוותר חס ושלום על עניין המלוכה שבו, באומרו: "נהיה ככל הגויים בית ישראל", לא זו בלבד שבכך מאבד הוא את מעמדו כ'בעל הבית' על הטבע, את ההנהגה הניסית ששייכת לו מצד עניין המלוכה, אלא יתרה מכך, מאבד הוא גם את ההצלחה שמצד סדרי הטבע.

מעלתו של יהודי היא - שהוא מלך, למעלה מהעולם; אך כאשר רצונו הוא להתנהג כפי סדר העולם ודרכי הטבע, תוך ויתור על עניין המלוכה, הרי במקום זה אין לו יתרון ומעלה, ואדרבה להפך: לאומות העולם יש 'אחיזה' בטבע העולם יותר מאשר לבני ישראל, ואילו הוא, היהודי, נשאר גם ללא ההשפעה שמצד טבע העולם.

בספר הזוהר מובא ש'ישראל נמשלו ללב'. הלב הוא איבר נעלה ומובחר, אך דווקא מצד מעלתו הוא אינו יכול לסבול דבר גס. הקיבה יכולה לעכל גם דבר גס, וזהו עניינה. אך אם יכנס פירור מזה אל הלב, אזי יהיה חולה מסוכן רחמנא ליצולן; כך גם בישראל שנמשלו ללב: הכוח שלהם הוא דווקא בעניינים ש'למעלה מן הטבע' ולא באופן ש'נהיה ככל הגויים'.

יהודי עלול לחשוב, שבצאתו לעסקי העולם לאחר התפילה והלימוד, הצלחתו תלויה בסדר ההנהגה של העולם; בעשותו חשבון - שאם הגוי מצליח על ידי פעולות בדרכי הטבע, והוא הרי בעל כישרונות טובים יותר מאשר הגוי, להבדיל, וממילא בוודאי יצליח!

על כך אומרים לו: יהודי אינו יכול להצליח בסדר ההנהגה של העולם. גם ההצלחה בעניינים הגשמיים, תלויה בהנהגתו לפי סדר ההנהגה של התורה. זהו סדר ההנהגה של חודש ניסן, שהיא הנהגה שלמעלה מהטבע, וזוהי דרך ההצלחה של יהודי.

ודות ראש חודש ניסן כתוב במשנה: "באחד בניסן ראש השנה למלכים".

מלכים הוא עניין השייך לכל אחד ואחד מישראל. שהרי "כל ישראל בני מלכים הם", וכיוון ש"ברא כרעא דאבוה" [הבן הוא 'רגלו של אביו', דבר אחד עם אביו], הרי בני ישראל יש בהם את תכונת המלוכה, מעין המלוכה של מלך מלכי המלכים הקב"ה.

"ראש השנה" הוא היום שכל ימות השנה נמשכים ממנו, ומונהגים על פי 'מצב הרוח' שבו; ו"ראש השנה למלכים" הוא "באחד בניסן" - כי הנהגתם של בני ישראל במשך כל ימות השנה צריכה להיות באופן של "אחד בניסן" - הנהגה שלמעלה מהטבע, שזהו עניינו של "ניסן", מלשון נס.

"ראש השנה למלכים" האמור כאן, מדבר על מלכי ישראל. אך "למלכי אומות העולם מתשרי מניין [אנו מונים]":

החילוק בין תשרי לניסן הוא, שתשרי הוא זמן החרישה והזריעה, וניסן הוא זמן הקצירה. אצל אומות העולם ראש השנה הוא באחד בתשרי, בהתאם לסדר הנהגת הטבע, שתחילה היא החרישה והזריעה, ובהמשך לכך באה הקצירה.

אך אצל בני ישראל ראש השנה הוא בניסן, בזמן הקצירה. כי ההשפעה ליהודי היא לא מצד סדרי הנהגת הטבע אלא מן ה'למעלה מן הטבע'. עוד לפני החרישה והזריעה כבר נותנים לו מן המוכן שיוכל להיות אצלו עניין הקצירה, ורק לאחר זה באה החרישה והזריעה שבחודש תשרי [שעל ידם נמשך השפע גם בתוך מסגרת טבע העולם].

למרות שמצד פנימיות הנשמה הרי כל אחד מישראל הוא "מלך", שהוא בעל הבית על הכול ואינו נתון תחת מרות הנהגת הטבע, מכל מקום, לא תמיד נראה הדבר בגלוי.

לפעמים יהודי נמצא במעמד ומצב של "עבד", ש"בהפקירא ניהא ליה" [נמשך הוא לחיי הפקר

"למה שמונה עשרה?"

פרשת השבוע שלנו מתארת כיצד בעלי המלאכה והאומנים, בהובלת בצלאל ואהליאב, ממלאים את ציווי השם ובונים את המשכן עם הרהיטים, הכלים ומדי הכהונה. בסיום הפרשה מסופר על הקמת המשכן בפועל, והפסוקים האחרונים מתארים כבר את המשכן בפעולה כאשר השכינה שורה בו.

למעשה, הפרקים שאנחנו קוראים בפרשה הקודמת ובפרשה הזו, נשמעים לנו מוכרים מאוד. ואכן, הם כמעט זהים לפרקים בסדרת הפרשות תרומה-תצווה. רק ששם הכול מתואר בסגנון של הוראות, ואילו כעת אנחנו סורקים את שלב הביצוע. עוד נחזור לנקודה המעניינת הזו.

בתלמוד הירושלמי¹ אנחנו מוצאים מאמר מעניין מאוד, שמחבר בין מלאכת המשכן לבין אחת הפעולות היומיומיות היסודיות ביותר בסדר היום היהודי, הלא היא התפילה:

**בְּכָל יוֹם אָדָם מְתַפֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה...
וְלָמָּה שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה?... כִּנְגַד שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה צִוּיִן שִׁכְתוּב בְּפָרֶשֶׁת
מִשְׁכַּן שָׁנִי.**

החכמים בתלמוד הירושלמי מחפשים משמעות ופשר למספר הברכות בתפילת שמונה עשרה², אותה אנו מתפללים שלוש פעמים מדי יום. יש שם כמה הצעות, כמו שמונה עשר מזמורים מספר תהלים, או שמונה עשרה פעמים שבהן מופיעים בתורה שמותיהם של שלושת האבות הקדושים ברצף אחד. אך מה שמעניין אותנו כאן זו אמירתו של רבי יוחנן, שכאמור, מחבר בין המספר שמונה עשרה של התפילה למספר שמונה עשרה במשכן.

כזכור, הפרשה שלנו מתארת את הביצוע של אותן הוראות שניתנו מהקדוש ברוך הוא למשה רבינו על הקמת המשכן. המוטיב הזה מודגש מאוד לכל אורך הפרשה שלנו, כאשר מדי כמה פסוקים חוזר על עצמו הביטוי "כאשר ציווה השם את משה". לדוגמה: "וַיִּפְרֹשׂ אֶת הָאֹהֶל עַל הַמִּשְׁכָּן וַיִּשֶׂם אֶת מִכְסֵּה הָאֹהֶל עָלָיו מִלְמַעְלָה, כְּאִשֶּׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה", "וַיִּשֶׂם אֶת פְּרֹכֶת הַמִּסָּךְ וַיָּסֶךְ עַל אֲרוֹן הָעֵדוּת, כְּאִשֶּׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה".

אם נספור את ההופעות של הביטוי הזה בפרשה, נגלה שמונה עשר אזכורים. והנה לנו הרמז שמאחורי שמונה עשרה הברכות בתפילת שמונה עשרה.

יש רק עניין אחד קטן. אם נספור היטב את מספר ההופעות של הביטוי "כאשר ציווה השם את משה", נגיע למספר תשע עשרה. הירושלמי בעצמו מתייחס לכך, ומסביר שאת ההופעה הראשונה איננו סופרים.

1. ברכות, ד, ג.

2. למעשה יש תשע עשרה ברכות בתפילת העמידה, ובירושלמי שם מופיעה התייחסות לנושא. ראה שם.

שיעור בלקוטי שיחור

המשכן השני

חז"ל מלמדים אותנו שהתפילה קשורה במיוחד למשכן, ודווקא בצורתו הפיזית. זאת משום שמטרת התפילה, כמו גם שאר המצוות, היא לחבר לקדוש ברוך הוא את החיים עצמם, ואת עצמנו כפי שאנחנו, בדיוק במצב בו אנו נמצאים.

השיחה המלאה – בלקוטי שיחות, חלק א, שיחה לפרשת פקודי

לקוטי שיחור
- א -
על פרשיות השבוע. חנים ומונחים
עורכים:
הרב דויד אולידורט
הרב ישראל אריה ליב רבינוביץ
תוספת: הרב נחמן וייץ
סניאורסאהן
מלונבאוויטש
ספר ראשון - כך ראשון
בראשית

אליו, נצטרך לעיין לעומק בייעודו ומשמעותו של המשכן, וכך גם בתפילה, על פי החסידות. כך נוכל לחבר את הנקודות ולהבין את הקשר העמוק ביותר ביניהם.

התפילה והמשכן

מהו המשכן, על פי המבואר בחסידות? - נקרא תחילה את הדברים בלשונו של הרבי:

במשכן, על ידי העלאה מלמטה למעלה, ובפרטיות יותר בעניין הקורבנות שהיו במשכן, שזו אחת העבודות העיקריות שבמשכן - נעשית לאחר זיה ההמשכה מלמעלה למטה, "ושכנתי בתוכם".

וההעלאה וההמשכה פעלו את העניין של "כאשר ציווה", מלשון "צוותא", התקשרות והתחברות, התקשרות הדברים הגשמיים עם עצמות.

כן הוא גם בעניין התפילה, שהרי "תפילות כנגד קורבנות תיקנום":

בשעה שישנה ההעלאה השמימה, שהמתפלל יודע שאין לו לפנות לאף אחד אלא לקדוש ברוך הוא לבדו - על ידי זה ממשיך הוא מלמעלה את כל ההמשכות הנצרכות אליו, רופא חולים ומברך השנים וכו'.

וההעלאה וההמשכה פועלות את החיבור והיחוד של האדם עם אלוקות.

הפעילות אולי הכי מרכזית במשכן הייתה הקרבת הקורבנות. הרעיון הרוחני הפנימי של עבודת הקורבנות הוא ליצור קשר דו צדדי בין החיים החומריים של יהודי לבין הקדוש ברוך הוא.

מצד אחד, הקרבת קורבן נועדה 'לקרב' ולחבר להשם דברים גשמיים וחומריים שאינם קדושים כלל. יהודי מביא למשכן שור או עז מהמשק הביתי, קערת קמח או כוס שמן מהמטבח האישי, דברי חולין חומריים, ואותם הוא הופך לקודש, בכך שהם קרבים על גבי המזבח. כך גם בקורבנות הציבוריים, מעלים אל השם חומרים מהחי ומהצומח.

ומן הצד השני, על ידי הקרבת הקורבנות הקדוש ברוך הוא מצידו משפיע שפע רוחני וגשמי למקריב הקורבן ובכלל. ברכת השם מלווה

מה מיוחד בהופעה הראשונה? הפעם הראשונה שבה מופיע הביטוי בפרשה היא בפסוק השני: **"וַיִּבְצֹלֶל בֶּן אֹרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה עֲשֵׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה".** מיד אחר כך ממשיכה התורה ומצוותת לבצלאל את אהליאב: **"וְאִתּוֹ אֶהְיָאֵב בֶּן אֲחִיסָמֶךְ לְמִטָּה דָן".** ובכן, אנחנו מחשיבים במספר רק את ה"ציוויים" שמופיעים לאחר החיבור של בצלאל ואהליאב, ולא מכלילים את ה"ציווי" שמשויך באופן בלעדי לבצלאל, ללא אהליאב.

מה הקשר?

מיד כשמתחילים לחשוב על התוכן של מאמר חז"ל שקראנו, עולות כמה שאלות פשוטות וטובות:

לכאורה אינו מובן:

(א) מה הקשר בין ח"י ברכות שבתפילה לח"י פעמים "כאשר ציווה"?

(ב) מה הקשר בין התפילה לבין המשכן השני דווקא?

(ג) מדוע מונים "כאשר ציווה" כנגד ח"י הברכות, רק במקום שבו מוזכר גם אהליאב?

ראשית, מה בכלל הקשר בין המשכן לבין תפילת העמידה? זה נחמד למצוא רמזים מספריים ולחבר בין דברים, אבל איזו זיקה **תוכנית** מיוחדת יש בין הדברים, שהביטוי שלה נמצא במספרים הזהים?

שנית, בהנחה שאכן יש קשר ייחודי בין התפילה למשכן, עדיין יש פה דבר חשוב להבין: האם הקשר בין התפילה למשכן מצוי דווקא בפרשת הביצוע של המשכן, ולא בפרשת ההוראות - או כמו שהירושלמי עצמו קורא לזה, "משכן שני"? ואם כן, מדוע? האם לא היה מתבקש דווקא להפך, למצוא את הקשר בין התפילה למשכן בפרשה המקורית, בהוראות הישירות שהם נותן למשה רבינו על פרטי המשכן?

ולבסוף, הסיפור עם בצלאל ואהליאב. למה באמת שלא נספור גם את "אשר ציווה השם את משה" הראשון? אז מה אם זה לפני הצירוף של אהליאב?

השאלות האלה מנחות אותנו כמו רמזים שמובילים אותנו אל הפתרון - שכדי להגיע

זהו מבט מדהים על התפילה. כשיהודי חווה איזו מצוקה כלכלית או רפואית, ובבוקרו של יום, עוד לפני שהוא רץ לטפל בדברים בהליכים המציאותיים הרגילים, הוא נעצר ונעמד להתפלל - הוא למעשה מכליל את החיים שלו, כולל הבעיות והאתגרים, בתוך התחום ששייך לקדוש ברוך הוא.

וכשם שהקרבת הקורבנות הייתה דו-כיוונית, כך גם התפילה. הקדוש ברוך הוא מאזין לתפילה, ו'מטפל' במה שביקשנו ממנו. ברוך השם, כולם בריאים, יש פרנסה, שיעור התורה מרתק ואפשר לראות גם התקדמות בחינוך הילדים. בזכות התפילה, צינורות של שפע נפתחים.

החיים של יהודי שמתפלל, שמתייחס ברצינות לתפילה - הם חיים אחרים. אלו לא חיים נטולי אתגרים ומצוקות. אבל למרות הכול, יום אחרי יום, שלוש פעמים בכל יום, בעת התפילה אנחנו מתעלים ומעלים עימנו את אותם אתגרים ומצוקות אל השם. התפילה, כמו המשכן, יוצרת חיבור עמוק ו"צוותא" בינינו לבין הקדוש ברוך הוא.

אם שאלנו מה בכלל הקשר בין המשכן לתפילה, כעת מצאנו את בסיס הקשר ביניהם. שניהם עוסקים ביצירת חיבור: בין החיים שלנו לבין הקדוש ברוך הוא, בינינו לבין השם. כעת נוכל להיכנס לנושא בצורה עמוקה יותר, ולנסות להבין למה הקשר הזה מתבטא במיוחד ב"משכן שני".

המשכן שלמטה

האם באמת יש רעיון מיוחד ל"משכן שני"? - נקרא תחילה את הדברים בלשונו של הרבי:

המשכן אודותיו ציווה השם את משה, כמפורט בפרשיות תרומה ותצווה, והמשכן שעשו בני ישראל, כמסופר בפרשיות ויקהל ופקודי - מרמזים על שני סוגי משכנות.

ובפרטיות: כלי המשכן ולבושי הכהונה כפי שנאמרו בראשונה, הם מהקדוש ברוך הוא אל משה רבינו.

שהמעלה שבדבר היא בשלושה:

(א) שומע ומקבל הדיבור, משה, הוא נשמה דאצילות. דהיינו, שבהיותו כאן למטה היה כמו בעולם האצילות ממש. וכמאמר

את אותו יהודי בבית ובשדה, בפרנסה, בבריאות, בזוגיות ובנחת מהילדים. וגם במישור הציבורי, עם ישראל זוכה לשפע אלוקי מיוחד, כתוצאה מאותה עבודה של הקרבת הגשמיות.

הרעיון הזה רמוז במילים "כאשר ציווה השם", החוזרות על עצמן בסיפור המשכן. הציווי אינו מבטא רק את האופן בו העביר השם למשה את רצונו לבנות את המשכן. בעצם היותו, הוא מהווה ערוץ של תקשורת וחיבור בין השם לעם ישראל. גם מבחינה לשונית, "ציווי" מזכיר את המילה "ציוות" - להיות בצוותא, להיעשות כמו צוות אחד. כביכול, יהודי והקדוש ברוך הוא מתאחדים לכדי עניין אחד.

מכאן אנחנו מגיעים ליסוד הזהה שעומד בשורש התפילה.

הקשר בין התפילות לקורבנות מתחיל כבר ברמה ההיסטורית-הלכתית. בגמרא מסופר, שכאשר חז"ל הגדירו את זמני התפילות המדויקים, הם התאימו אותם לזמני הקרבת הקורבנות בבית המקדש. בחסידות מוסבר שיש כאן מהלך עמוק מאד, שמצביע על הקשר בין התפילה להקרבת הקורבנות.

התפילה, במובן הפשוט שלה, היא עת לבקשות. האדם חש צורך כלשהו, והוא פונה אל השם שימלא את מבוקשו ויגשים את משאלותיו. אבל במובן הפנימי, התפילה היא מרחב של התחברות והיקשרות. הרגע בו האדם נעמד מול השם ומתפלל אליו הוא רגע של 'צוותא', של חיבור הנוצר בינו לבין הקדוש ברוך הוא - וזה התוכן המרכזי והמהותי של התפילה.

בדיוק כמו בהקרבת קורבן, גם בתפילה יהודי מביא אל התפילה את החיים עצמם, את המציאות שהוא חי בה, ומעלה אותה אל השם.

יהודי מגיע לתפילה כי הוא יודע שריבונו של עולם הוא הכתובת היחידה והמתאימה לבקש ולשתף את כל מה שקורה לו בחיים, בבית ובעבודה, בגוף ובנשמה. כואב לו על כך שהוא לא מבין מספיק תורה או זקוק לעצה ותבונה? הוא 'משתף' את הקדוש ברוך הוא ומספר לו על כך בברכת "חונן הדעת". מציץ לו שהוא לא מצליח להתמיד בהחלטה טובה שלו? הוא פונה להשם ומבקש: "השיבנו אבינו לתורתך, וקרבנו מלכנו לעבודתך". בהמשך התפילה הוא מדבר עם השם על הפרנסה שלו, על הבריאות, על החיים ועל כל מה שיושב לו על הלב.

רז"ל, "שכינה מדברת מתוך גרונו".

(ב) אופן קבלת דיבור ונבואה זו הוא "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה".

(ג) מקום הקבלה היה בהר סיני, שאז היה משה במדרגה נעלה יותר מכפי שהיה למטה. והראיה לכך: בהיותו שם - "לחם לא אכל ומים לא שתה", אף שגם לאחר שמשה "ירד מן ההר" היו אכילתו ושתייתו באופן אחר מבשאר בני אדם.

מכל הנ"ל מובן, שמשכן כזה אינו נעשה מזהב וכסף וכו' גשמיים".

ואילו כלי המקדש ולבושי הכהונה כפי שנכתבו בויקהל-פקודי נעשו (א) על ידי בני ישראל, (ב) כאן למטה, (ג) מזהב וכסף ונחושת כו' גשמיים.

למרות שהמילים הן כמעט אותן מילים אחת, לפחות, בפרשות תרומה-תצווה ובפרשות ויקהל-פקודי, הכוונה שמאחוריהן שונה לגמרי. נכון שעל פי הפשט - יש כאן בסך הכול חזרה על אותם הדברים עצמם, פעם אחת בניסוח של הוראה, ופעם שנייה בניסוח של ביצוע. אבל לפי הקריאה הפנימית, זה ממש לא כך. אכן, מדובר כאן בשני סיפורים שונים לגמרי, ואפילו "שני משכנות" אחרים.

למה הכוונה?

לכאורה, בשתי סדרות הפרשות מדובר על אותו משכן. על אותם עצי שיטים, על אותו חושן ועל אותם קלעי החצר. אבל כעת אנחנו מבינים אחרת לגמרי.

בעוד בפרשות שבהן אנחנו עוסקים כעת, מדובר על משכן בעולם הפיזי שלנו, על מבנה חומרי וממשי שהוקם מחומרי גלם גשמיים שניתן למשש - בפרשיות תרומה ותצווה מתואר משכן אחר, שמימי ורוחני, אותו מתאר הקדוש ברוך הוא בעצמו למשה רבינו, רבם של כל הנביאים, במרומי הר סיני.

הקדוש ברוך הוא אומנם משתמש באותם

א. דברים לר, י.

ב. זח"ב קנט, א. ראה גם במדב"ר פי"ב, ח. וכנראה מדרשות חלוקות הן על הש"ס (מנחות כט, א). ומה שהקשה בעין יעקב (שם ובברכות נה, א) - בזהר שם מקשה לה ומפרק לה.

ג. שמות לר, כח.

ד. ראה במדב"ר פי"ב, ח: אש אדומה כו'.

תיאורים גשמיים, אך התוכן שמאחורי המילים הוא שונה לחלוטין. הקרשים עליהם השם מדבר הם לא בולי עץ, אלא סימנים לרעיונות נשגבים. היריעות הן לא חתיכות בד או עור, אלא אורות עליונים. המזבחות הם לא מבנים או רהיטים, אלא מוקדי אש של אהבת השם. הזהב והכסף אינם מתכות, אלא רגשות של כיסופים ודבקות ברוחניות.

מסופר על ילד בדווינסקי, שהאזין לשיחת המבוגרים שדיברו בהתפעלות על גדולתו של הגאון הרוגצ'ובי, ועל כך שהוא גדול הרבה יותר מרב העיר. כששמע זאת הילד, התערב בפליאה: "הרי רק הבוקר ראיתי את שתי הדמויות. ובעוד הרב נראה גבוה וחסון, דווקא הגאון העילוי שאתם מדברים עליו נראה לי צנום ונמוך..."

הילד שמע "גדול" ו"קטן", והבין את המונחים לפי עולם המושגים שלו. בעוד המבוגרים אמרו את אותן מילים, אבל התכוונו לקני מידה אחרים, למשמעויות אחרות. כך גם כאן. לנו זה נשמע כמו סיפור על קרשים, שש ועיזים. אבל למי שמבין באמת, ברור שזו שפה שמכילה תכנים אחרים לגמרי.

אי אפשר להבין את זה אחרת, כאשר מתבוננים בסיטואציה ומבינים מי אמר למי, איפה ואיך. הלא מדובר על הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, שמעביר את ההוראות ללא אחר מאשר משה רבינו, בהתגלות ישירה על הר סיני.

משה רבינו אומנם היה אדם בשר ודם, אך גדלותו הרוחנית הייתה דבר שאין לנו כל מושג בו. בשפת הקבלה מכונה משה רבינו "נשמה דאצילות". פירוש הדברים בשפה פשוטה הוא שמדובר ביהודי עם נשמה גבוהה ביותר, עד כדי כך שאומנם חי ונושם כאן בעולם, אבל חייו הם באלוקות ובקדושה. אם כך ביומיום, נחשוב כמה רוחני ונעלה הוא היה בשעה שעמד על הר סיני ודיבר עם השם פה אל פה, כאשר הוא התנתק לגמרי אפילו מכל הצרכים הגופניים הקיומיים כמו אכילה ושתייה והתקיים כמו מלאך.

ברור אם כן, שהמשכן עליו מדובר בפרשות תרומה-תצווה הוא אותו משכן - אבל בתצורה שונה לגמרי, רוחנית ומופשטת.

לנו קשה לקלוט מושגים כה מופשטים ונעלים, משום שהנשמות שלנו, גם של יהודים צדיקים ומרוממים ביותר, מוגבלות בתקרת זכוכית. כי אנחנו איננו "נשמות של אצילות", אלא שייכים

התחתונים, עד לאלו ש"מתחת לארץ", ולהעלותם - לא רק "בשמיים", אלא למעלה הרבה יותר - "שמימה", ולמעלה עוד יותר - "השמימה". לשם יש להעלות את הדברים הגשמיים.

ועל פי זה תובן שייכות התפילה ל"משכן שני" דווקא, שכן שניהם הם עניין אחד - לקיחת דברים גשמיים ועשייתם למשכן ודירה לו יתברך.

דיברנו בתחילה על התפילה כיצירת מרחב של קשר, שמבוסס על התקשורת סביב אותם צרכים ובקשות. כאן הרבי מעמיק בזה יותר, ומלמד אותנו יסוד מחשבתי עצום על מהותה האמיתית של התפילה.

הזוהר הקדוש מדמה את התפילה לסולם, על פי הפסוק שמתאר את חלומו של יעקב: "והנה סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה". מה מבטא דימוי הסולם? זהו לא סתם סולם שנותן לנו לעלות או לרדת. זהו סולם שמחבר בין קצוות שתהום פעורה ביניהם: בין "ארצה", שיא הארציות והחומריות - לבין "השמימה", הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו.

הרעיון של התפילה הוא לחבר את המציאות עצמה, את החומריות והגשמיות, אל השם. התפילה היא הדרך היחידה להעלות את החיים הגשמיים שלנו, המלאים דאגות וטרדות גשמיות, ולחבר אותם כפי שהם אל הקדוש ברוך הוא.

כאשר יהודי משתף את הקדוש ברוך הוא בכך שלילד שלו יש בעיה חברתית, או בזה שהחודש היו יותר הוצאות מהכנסות, הוא לא רק משתף את השם בחייו. בכך הוא 'אורז' את חייו, ובעצם את מציאות חייו כולה, בביטויים הכי חומריים ונחותים שלה, ומעלה אותם אל הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו.

זהו אותו חיבור בדיוק של ארץ ושמיים, כמו ב"משכן שני": להעלות לקדושה את החיים עצמם, את המציאות עצמה.

לא לשכוח את אהליאב

נותר לנו כעת להבין מדוע בקשר בין התפילה למשכן, אנחנו מתייחסים רק לצוות של בצלאל ואהליאב יחד. נקרא את ההסבר בלשונו של הרבי:

מלכתחילה למקור רוחני נמוך יותר, שלא יכול לתפוס את האלוקות בצורתה המופשטת.

ואכן, כאשר משה רבינו יורד מן ההר, הוא חייב לעשות טרנספורמציה משמעותית ולהמיר את הדברים שהוא שמע מפי השם למושגים ששאר בני ישראל יכולים לקלוט. זה מה שקורה בויקהל-פקודי. רק שם אנחנו מתחילים להרגיש, למשש ולראות בעיניים את החומרים שמהם עשוי המשכן הממשי, המבנה הפיזי שעמד במרחב הגשמי. כל אלה ביטויים וייצוגים ליסודות הרוחניים המופשטים שעליהם השם דיבר בהר סיני.

כעת אנחנו מבינים טוב יותר מהו "משכן שני". זה באמת משכן 'אחר', זה לא אותו משכן שעליו הקדוש ברוך הוא דיבר. במובן זה שכאן הרעיון הרוחני לובש צורה גשמית חדשה, שלא הייתה לו מעולם.

אם נחבר את מה שלמדנו כעת עם מה שאמרנו קודם, ייצא לנו כך: ב"משכן שני" יש חידוש תפיסתי ומעשי עצום. כי הוא לא מדבר על חיבור רוחני, אלא על מהפכה: לקחת עולם שלם של חומרים גשמיים, של מציאויות דוממות וחפצים חומריים, וממנו להקים מרחב שבו שוכנת האלוקות, שבו השם נמצא. זהו חיבור בין ארץ לשמיים.

ואם זהו אותו "משכן שני", אנחנו יכולים להבין מדוע התפילה קשורה דווקא אליו - ולא למשכן הרוחני המופשט והערטילאי, כפי שנסביר מיד.

מוצב ארצה

מדוע התפילה קשורה דווקא ל"משכן השני"? - נקרא את הדברים תחילה בלשונו של הרבי:

על הפסוק "סֶלֶם מֻצָּב אֶרֶצָה וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיִם", נאמר ב"זוהר": "סולם דא צלותא [זו התפילה]".

הסולם "מוצב ארצה" - לא סתם "בארץ", אלא "ארצה", דהיינו שהוא נמשך לארץ, לענייני ארציות, למדרגה תחתונה בארץ. והעבודה היא לקחת את הדברים

ה. ח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב. תיקוני זהר תיקון מה.

ו. ראה כלי יקר על הפסוק.

ז. ראה ב"ד (פספס"ח): מוצב ארצה ויתניצבו בתחתית ההר כו', בבקעת דורא כו'.

ואתרוג יפה. אבל לא להכניס לתפילה את העסק, את הזוגיות ואת הבעיות הבריאותיות. זה לא מתאים ולא יפה להכניס לסידור את כל הדברים האלה.

באים חז"ל ומדגישים: לא כך הם פני הדברים. כל הרעיון של התפילה הוא לחבר את האישיות שלנו, כפי שאנחנו, לקדוש ברוך הוא. לצד הבקשות הרוחניות עלינו להכניס לסידור התפילה ולבית הכנסת גם את הבקשות הגשמיות, את הצרכים הפיזיים והקיומיים שלנו, לפנות לקדוש ברוך הוא ולומר לו: "רפאנו", "שבענו מטובך" ו"הסר ממנו יגון ואנחה". לא רק שזה לא גורע מהתפילה, להיפך, זו בדיוק המטרה שלה.

כפכים בגן עדן

פעם³ בשמחת תורה, סיפר הבעל שם טוב לתלמידיו:

בבוקר שמחת תורה באו המלאכים לתפילת השחר, והנה גילו בהיכל גן עדן כפכים קרועים.

המלאכים רגילים למצוא בגן עדן ציצית, תפילין וחפצים דומים, אך הם מעולם לא ראו בריה משונה כזו.

הם פנו אל המלאך מיכאל, שיסביר להם מה הם רואים, והוא הסביר: "זו הסחורה שלי היום. אלו כפכים שנקרעו במהלך הריקודים הסוערים בהקפות שנערכו אמש, בהן רקדו פשוטי העם עם התורה".

והמלאך מיכאל המשיך ואמר: "המלאך מט"ט, [מלאך חשוב בבית דין של מעלה], שזור כתרים לבורא העולם מתפילות עם ישראל. אך אני אציג היום לפני הקדוש ברוך הוא כתר מפואר הרבה יותר, כתר העשוי מנעלי בית קרועות".

דווקא המשכן שלנו!

וכאן מגיעה הבשורה הגדולה:

מתי מתמלאת תכלית הרצון של הקדוש ברוך הוא? מתי התקיימה הבטחתו "ושכנתי בתוכם"? - דווקא במשכן הגשמי שבויקהל-פקודי, ולא במשכן הרוחני של

סדר ההעלאה הוא שיש להעלות מן הנמוך ביותר, כפי שידוע⁴ המשל מבניין שמרימים אותו במנוף.

וגם בנפשו עליו לקחת עימו לא רק את "בצלאל" שבנפשו, אלא גם את ה"דן" הירוד שבנפשו - כאמור במדרש⁵, שלפיקך נבחרו דווקא בצלאל ואהליאב, מן המעולה שבשבטים ומן הירוד שבשבטים. עליו להתפלל עם כל הכוחות יחד, ומכולם לעשות משכן לו יתברך.

וזהו עניין ח"י הברכות שבשמונה עשרה, כנגד ח"י פעמים "כאשר ציווה" שנאמרו ב"משכן שני", שבהם נזכר גם אהליאב. שכן תכלית הכוונה היא לעשות גם מהעניינים של "אהליאב" משכן, וכך גם בעניין התפילה יש צורך להעלות גם את "אהליאב".

חז"ל נותנים הסבר מעניין לכך שדווקא בצלאל ואהליאב נבחרו יחדיו להוביל את מלאת המשכן: "אין לך גדול משבט יהודה, ואין לך ירוד משבט דן... אמר הקדוש ברוך הוא: יבוא ויזדווג לו, שלא יהו מבזין אותו ושל לא יהא אדם רוחו גסה עליו, לפי שהגדול והקטן שוין לפני המקום, בצלאל משל יהודה ואהליאב מן והוא מזדווג לו".

בצלאל ואהליאב מסמלים את הקצוות המעמדיות בעם ישראל. בצלאל הוא משבט יהודה, השבט הנעלה והאריסטוקרטי ביותר, שבט המלכים. ואילו אהליאב הוא משבט דן, השבט הפשוט ביותר, זה שתמיד הלך אחרון בשיירה במסעות במדבר.

אם כך במשכן, זה מכוון אותנו גם לתפילה: לכל יהודי יש בנפשו "בצלאל" אבל גם "אהליאב". "בצלאל" מסמל את החלקים הנעלים בנשמה, הרוחניים והטהורים. ואילו "אהליאב" מסמל את החולשות שלנו, את החלקים הנחותים יותר באישיות שלנו.

יכולנו לחשוב בטעות שבתפילה עלינו להדגיש ולהבליט את המעלות וחלקים היפים שבנו. להתפלל על הדברים הטובים: שלימוד התורה יהיה בהצלחה, שנוכל למצוא מצות מהודרות

ח. תורה אור ד, א.

ט. שמו"ר פ"מ, ד.

3. על פי לקו"ד ח"א יד, א.

לא מחוללת ניסים, ואי אפשר כלל להשוות אותה לתפילת הצדיקים. אז איזה ערך יש בה בכלל?

את המחשבה הזו מפרך התלמוד הירושלמי, כשהוא מדגיש ששמונה עשרה הברכות שבתפילה מקבילות דווקא ל"משכן שני":

למרות שהמשכן השני הוא לכאורה נמוך יותר, משום שהוא עוסק בגשם ולא ברוח, בכל זאת דווקא אותו השם רוצה. הייעוד של "ושכנתי בתוכם" התגשם לא בקורות הרוחניות, אלא דווקא בקירות הגשמיים.

לקדוש ברוך הוא יש מספיק מלאכים שבוערים וכלים באהבה אליו, יש לו די היכלות מלאים נשמות גבוהות הרועדות וחלות ביראה ממנו. לא בשביל זה הוא ברא אותנו, ואת העולם בכלל. הסיבה לכך שהוא ברא את העולם הגשמי הריק מתוכן רוחני היא, כפי שמסביר המדרש: "נתאוה הקדוש ברוך הוא להיות לו דירה **בתחתונים**, כמו בעליונים". השם רוצה שגם לדברים החומריים והגשמיים, כמו מתכות, בולי עץ ויריעות בד, יהיה קשר עמוק וישיר איתו ושגם בהם תשרה הקדושה.

זה הופך לנו את ההסתכלות על התפילה. זה לא רק שיש ערך מסוים לתפילה שלנו, שעוסק בזוטות החיים הגשמיים, כמו תפילה שנוכל לסגור את החודש או שהשפעת תחלוף. זה הרבה יותר מכך - תפילה כזו מגשימה את אידיאל התפילה בצורתה העמוקה ביותר!

מכאן אנו לומדים בצורה רחבה יותר לכל עבודת השם:

מוסר ההשכל אלינו מכך הוא, שלא נרגיש נפילת הרוח, כאשר נחשוב: כיצד ניתן למלא את הרצון העליון ולכוון לכוונה העליונה, בשעה שאנו יודעים באיזה מצב אנו נמצאים, ובכלל, נמצאים אנו בחושך כפול ומכופל בגלות המרה?

על יהודי להתבונן בכך שמבלי הבט על כל זה, אם הוא רק "נדיב לב", כלומר, הוא עושה את הדברים מתוך חמימות יהודית ולבביות, הרי שאז - "ושכנתי בתוכם", הקדוש ברוך הוא עוזר למלא ולכוון לכוונה העליונה.

לפעמים נדמה לנו שהמצוות שאנו עושים לא מספיק "יוקרתיות", והקדוש ברוך הוא מתכוון

"הִרְאָתָהּ בָהָר".

כי נתאוהה הקדוש ברוך הוא להיות לו יתברך דירה בתחתונים דווקא, וכמבואר בתנאי, שהכוונה היא לעולם הזה "שאין תחתון למטה ממנו".

ואף שהוא גשמי וחומרי, ונוסף לזה יש בו חושך כפול ומכופל, כפי שמונה בפרטיות בתנאי - למרות זאת, ומצד עניין זה עצמו, מתמלאת תכלית הכוונה בעולם הזה דווקא.

בפשטות, תפילת שמונה עשרה שאנו מכירים היא רצף של בקשות אותן אנו מבקשים מאת השם, בכל מיני תחומים, רוחניים וגשמיים. אך האם זו תמצית מהות התפילה, או שיש בה יותר מזה?

בספרי מוסר וחסידות מסבירים לנו שתפילה **אמיתית**, כזו של צדיקים עליונים, היא משהו אחר לגמרי, בטח לא פירוט בקשות. תפילה היא זמן בו הנשמה מתעלה לעולמות רוחניים. בלשון הטור: "וכן היו עושין חסידים ואנשי מעשה, שהיו מתבודדים ומכוונים בתפילתן עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיות ולהתגברות רוח השכלית, עד שהיו מגיעים קרוב למעלת הנבואה".

בספרי הקבלה מוסבר כיצד כל ברכה בתפילה קשורה ל'היכל' רוחני אחר בעולם עליון, אליו אמור המתפלל להתעלות באמצעות התפילה. בחלק מהסידורים אף נוכל להבחין בסדרות של סימנים בניקוד ובאותיות, כמו בנקודות על אותיות שם השם, שרומזים לשמות קדושים ולספירות אלוקיות הקשורים לכל ברכה ולכל חלק בתפילה.

כאשר אנו שומעים סיפורים על תפילות של צדיקים כאלו, הדברים מעוררים בנו תשוקה לזכות להתפלל באמת. לצאת קצת מהבוץ החומרי שאנו שקועים בו, להתרומם לרוחניות ולחוש את אותה עלייה רוחנית גם בתפילה שלנו. יתרה מכך, התשוקה הזו לתפילה אמיתית עלולה להגניב לליבנו מחשבה שמא התפילה שלנו 'לא שווה'. היא לא גורמת לנו התעלות, וגם

4. אורח חיים, סימן צח.

ומצפה למצוות של צדיקים, נעלות ורוחניות ביותר.

המחשבה היא שתקיעת שופר של הרבי היא תקיעת שופר, אבל תקיעות בבית הכנסת השכונתי או ב'מבצע שופר' בפארק לא ממש 'שוות'. אכילת מצה או ספירת העומר של חסידים גדולים, בעלי צורה ומרוממים מהעולם, הן מצוות אמיתיות - ואילו המצוות שלנו או של היהודי הפשוט שמקבל מאיתנו שלוש מצות לפסח, הן פשוטות מדי כדי להיחשב 'משהו'.

ואת זאת מלמדת אותנו התורה: נכון שצריך לשאוף להתעלות ולהתקדם בעבודת השם, אך לעולם אין לזלזל בדרגה ובמצב הנוכחי בו אנו נמצאים. אנו אומנם מסתכלים על הצדיקים כמודל איך צריך להיראות קיום מצווה, אך לרגע לא שוכחים שכל שלב בדרך הוא התכלית, שמה שמגשים את רצון השם הוא דווקא "משכן שני"!

המצה והלולב שלנו כאנשים פשוטים, מטבע בקופת הצדקה ללא מחשבה מיוחדת, הנחת התפילין בבוקר כשעומד לפנינו יום מלא ולחץ - זוהי הכוונה האלוקית שבשבילה השם ברא את העולם כולו.

הפרופסור והנקניקיה

וְלֵל גִּרִּין הִיָּה פְּרֹפֶסֶר לַאֲפִידְמִיולוֹגִיָּה בְּאוֹנִיבֶרְסִיטֵה שֶׁל מִינְסוֹטָה. הוּא נִחְשֵׁף לִיהָדוּת עַל יְדֵי שְׁלִיחַ הָרַבִּי לַמִּינְסוֹטָה, הָרַב מֹשֶׁה פֶּלֶר, וְאֵט אֵט הֵחַל לַעֲשׂוֹת צַעֲדִים קִטְנִים בְּהִתְקַרְבוֹת לִיהָדוּת.

יוֹם אֶחָד הֵצִיעַ לוֹ הָרַב פֶּלֶר: "אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵתָה אֲמֹר לְטוֹס בְּקֶרֶב לְצוּרֵי עֲבוּדָה. תַּעֲשֶׂה לִּי טוֹבָה: לִפְנֵי הַטִּיסָה, תִּתְקַשֵּׁר לְחִבְרַת הַתַּעֲוָפָה וְתִזְמֵן אוֹכֵל כָּשֶׁר".

וְלֹל אֲמַנָּם לֹא הִקְפִּיד עַל שְׁמִירַת כִּשְׁרוֹת בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה, אֲךָ הוּא קִיבֵּל אֶת הַצַּעֲתוֹ שֶׁל הָרַב.

אֲךָ כֹּאשֶׁר עָלָה עַל הַטִּיסָה, הִתְבַּרְרַר לוֹ שֶׁשִּׁכְּחוּ לְהַזְמִין בַּעֲבוּרוֹ אֶת הַמִּנָּה הַכִּשְׁרָה. הַדִּיִּלֶת הִגִּיעָה בְּמִיּוּחַד לְהַתְנַצֵּל מֵעוֹמֵק הַלֵּב בְּשֵׁם כָּל צוּת הַמִּטְוֹס, וְכִבֵּר לֹא הָיָה לוֹ נַעִים לֹמַר לָהּ שְׁתִּיתֵן לוֹ מִנָּה אַחֲרָת. בִּטְנוֹ קִרְקְרָה מֵרַעֲב,

וְהוּא כַּעַס עַל הָרַב פֶּלֶר שֶׁשִּׁכְּנַע אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת זֹאת.

בְּאַמְצֵעַ הַלֵּילָה הוּא נִחַת בְּשִׁיקְגוֹ, לַחֲנִיַּת בִּינִיִּים בַּת שְׁעָה בִּלְבָד. הוּא נִכְנָס לַשְּׂדֵה הַתַּעֲוָפָה, וְרַק חֲנוּת אַחַת הֵייתָה פְּתוּחָה: דּוֹכֵן לַמְכִּירַת נִקְנִיקִיּוֹת. לֹא כִשְׁרוֹת, כְּמוֹכֵן. הֵן נִרְאוּ טוֹב וְהִרְיָחוּ נִפְלָא.

הוּא הִיָּה רַעֲב, אֲךָ יוֹתֵר מִשְׁהִיָּה רַעֲב - הוּא כַּעַס. הוּא הִחְלִיט לַגֵּשֶׁת לְטִלְפוֹן הַצִּיבּוּרִי וּלְהִתְקַשֵּׁר לָרַב פֶּלֶר בְּגוֹבִינָא, הַזְמַנֶּת שִׁיחָה חוֹזֶרֶת, בְּכוּוֹנָה כְּדִי לְהִלְחִץ אוֹתוֹ.

הָרַב פֶּלֶר אֲכָן קִיבֵּל אֶת הַשִּׁיחָה בְּשַׁעַת הַלֵּילָה הַמְּאוּחֶרֶת, וְהִיָּה בְּטוֹחַ שֶׁמִּשְׁהוּ נֹרָא קֶרָה.

"כֹּאֵן פְּרֹפֶסֶר גִּרִּין הָעֶצְבָנִי שֶׁמִּתְקַשֵּׁר אֵלַיךְ מִשְׂדֵּה הַתַּעֲוָפָה שֶׁל שִׁיקְגוֹ", אָמַר וְלֹל. "אֲנִי חַיִּיב לֹמַר לָךְ שֶׁלֹּא הֵייתָה לָּהֶם מִנָּה כִּשְׁרָה בְּמִטּוֹס, וְאֲנִי מֵת מֵרַעֲב. אֲנִי גַם רּוֹצֵה שֶׁתַּדַּע שֶׁבְּמִרְחָק חֲמִישֵׁה מִטְרִים מִמֶּנִּי יֵשׁ דּוֹכֵן נִקְנִיקִיּוֹת לֹא כִשְׁרוֹת. לִפְנֵי שְׂאֵלְךָ לַקְנוֹת לַעֲצָמִי נִקְנִיקִיָּה, רִצִּיתִי לְהַעִיר אוֹתְךָ וּלְאֹמַר לָךְ שֶׁאֲנִי עוֹמֵד לֵאכּוֹל אוֹתָהּ. בְּתוֹךְ הַלַּחֲמִיָּה אֲשִׁים חֲרָדֶל, בָּצֵל וְכֶרֶב כְּבוֹשׁ. אַחֲרֵי שֶׁאֲסִיִּים אֶת הַלַּחֲמִיָּה הָרֵאשׁוֹנָה, אוֹכֵל עוֹד לַחֲמִיָּה!"...

אַחֲרֵי שֶׁתִּיקָה בַּת דָּקָה, אָמַר לוֹ הָרַב: "וְלֹל, פְּעָמִים רַבּוֹת שְׂאֵלַת אוֹתִי מֵהִי נִשְׁמַתָּה שֶׁל הִיָּהדוּת. עֲכָשִׁיו, בְּשִׁיחַת הַטִּלְפוֹן הַזֶּה, אֲנִי עוֹמֵד לֹמַר לָךְ מֵהִי הִיָּהדוּת. יִהְיֶה לָּהּ לַעֲבוּר לִיד דּוֹכֵן הַנִּקְנִיקִיּוֹת, וְלֹא לַקְנוֹת נִקְנִיקִיָּה. הִיָּהדוּת הִיא לַעֲלוֹת עַל הַטִּיסָה הַבָּאָה שְׁלָךְ רַעֲב, אֲבֵל לֹא לֵאכּוֹל אֶת הַלַּחֲמִיָּה. זֹהִי הִיָּהדוּת. הִיתֵר הוּא רַק פִּירוּשׁ".

הַפְּרֹפֶסֶר טִרַק אֶת הַטִּלְפוֹן. הוּא נִיָּגַשׁ אֶל הַדּוֹכֵן וְחִיכָה לְתוֹרוֹ. אֲךָ בְּמַהֲלָךְ הַהִמְתָּנָה מִשְׁהוּ הַשְׁתָּנָה אֲצִלוֹ בְּרָאשׁ. הוּא הִבִּין שֶׁזֶּה בְּדִיוֹק הָעִנְיָן. שִׁיְהוּדִי יִסְתּוּבֵב בְּאַמְצֵעַ הַלֵּילָה בְּשֵׁדֵה הַתַּעֲוָפָה כִּשְׁהוּא מוֹרַעֲב, אֲבֵל לֹא יִתְפַּתֵּה לֵאכּוֹל אֶת מֵה שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מִרְשָׁה.

הוּא וִיתֵר עַל הַנִּקְנִיקִיָּה, וּמֵאֵז הֵחַל לְשִׁמּוֹר כִּשְׁרוֹת.

למה קשה להיות יהודי טוב?

'אחרים', שאינם שומרי תורה ומצוות, חיים בלי קשיים ובלי מאמץ; למה דווקא אני, שרוצה ללכת בדרך טובה, צריך להתאמץ ולהתמודד עם קשיים?' – מענה מרתק של הרבי להרהוריו של אדם צעיר על דרכו בחיים: 'כדי להגיע להישגים, נדרשת הכנה מאומצת'

רגע הוא חולף ואינו, וכיוון שזהו דבר שאין בו כל הישג, מה פלא שאין זקוק בזה להכנה?!

זאת אומרת [העולה מן האמור: כיוון שרצונו של כל אחד להשיג חיים מלאי משמעות, הרי כל איש אשר יתבונן בעתידו אפילו לשעה קלה, ישתדל ככל הדרוש בהכנה הכי טובה במשך איזה שנים, אף שזה דורש יגיעה והתגברות על קשיים – כיוון שעל ידי זה ישתפרו חייו, בעתיד הקרוב ובעתיד בכלל, פי כמה וכמה, ובנוסף, הרי זה הישג שילווה אותו במשך עשירות ועשירות שנים,

וכפתגם הקצר והשנון של חכמינו ז"ל: "לפום צערא אגרא" [= כגודל הצער גודל השכר]; ולא רק שהשכר במידה שווה ל"צער" והיגיעה, אלא שה"אגרא" הוא פי כמה של ה"צער" היגיעה וההשתדלות. זאת אומרת, שבהכפלת היגיעה וההשתדלות, מתגדל השכר והתועלת פי כמה וכמה.

תקוותי ושורותיי המעטות תספיקנה שיתבונן בתוכנם, ולבוא מכך למסקנא האמיתית, שעליו לנצל את השנים האלו ומרץ העלומים והבחרות, להכנה הדרושה לכל עתידו בכל משך ימי חייו, בכדי שיהיה מאושר הן בגשמיות והן ברוחניות, וכדי להשיג זאת, הרי רק דרך אחת מובילה לזה, הכנה נפשית באמצעות לימוד תורתנו "תורת חיים" וקיום מצוותיה עליהן נאמר "וחי בהם"; שזהו קיום הבקשה, העידוד והציזיו שמסר לנו השם בתורתו: "ובחרת בחיים", כלומר: הבחירה בדרך התורה והמצוות, היא בחירה בחיים אמיתיים ומאושרים בעולמנו, גם בעולם הזה. ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

במענה למכתבו אל"י, בו כותב ראשי פרקים מאשר עבר עליו, ואיך שהסתדר בחייו עתה, ומסיים מכתבו בתמיהה: מדוע זה כשרצונו לעלות ולהתקדם בדרגות בענייני תורה ומצוות, נתקל בכמה קישוים [קשיים], בה בשעה שרואה בחורים חופשים [שאינם שומרי תורה ומצוות] שחיהם בלי קישוים, בלי יגיעה והשתדלות וכו'?! והמענה על זה נמצא במכתבו עצמו, ממנו אפשר 'לקחת' משל מתאים בתור מענה לשאלתו: בתארו הסתדרותו [מתאר הוא במכתבו בנוגע להסתדרותו בעבודה], אשר צריך ללמוד את המקצוע שלו ג-ד [3-4] שנים, ועד שיסיים את לימודיו, לבינתיים עתה הוא בשלב עבודה מעשית, כמו כל פועל אחר בהתאם לידיעותיו, ומשתכר רק 110 לירות-ישראליות לחודש,

במילות [במילים] אחרות, אם 'נתרגם' את תיאורו לתובנה מעשית: הפעולה מצד עצמה אינה מספיקה, אשר לכן משתכר הוא עליה עתה רק בצמצום, אלא שזקוקה היא להכנה מתאימה של השתלמות בלימוד וידיעות, ואז, לאחר השלמת ההכנה, גם הפעולה עצמה משתפרת ומשתלמת בהרבה יותר.

והטעם לכך פשוט, שהרי ככל שיגדל ההישג אותו רוצים להשיג, צריכה להיות ההכנה אליו גדולה יותר ורחבה יותר, ומאידך ככל שיקטן ההישג, או לחילופין בעניין שאין בו כל הישג כלל, תקטן ההכנה או שאין זקוקים כלל להכנה.

ועל דרך זה ניתן להסביר גם את תמיהתו האמורה:

בהנוגע לחיים מחוסרי תוכן, אין זקוקים להכנה להם. שהרי כל התענוג שיש בהם, לאחר עיבור

שאיבת 'מים שלנו'

43651 / Halberstam Chaim B.

קיום מנהג ה"תשליך" בראש השנה.

מול פתח הכניסה ל-770 הועמד מראש שולחן עם הכלים הנחוצים, כאשר צינור ארוך מוביל את המים ממקור המים עד למקום. סביב השולחן עמדו הכן רבני הישיבה, שהיו ממונים על אפיית המצות יחד עם תלמידי הישיבה, כאשר חסידים רבים מתאספים סביב כדי לזכות לחזות במעמד המיוחד.

הרבי היה יוצא בשעת בין הערביים, בעוד הקהל כולו שר את הניגון "א-לי אתה" של רבינו הזקן. על פניו הקדושות של הרבי הייתה ניכרת רצינות מיוחדת בעת היציאה עד לאחר גמר העיסוק במצווה.

על השולחן שהוכן מראש עמדו ספל זכוכית וצנצנת זכוכית גדולה. הרבי היה שוטף קודם כל את הספל ואת הצנצנת במים שלוש פעמים, ולאחר מכן היה ממלא את הספל במים ושופך ממנו לתוך הצנצנת. על פעולה זו היה חוזר הרבי שלוש פעמים, כאשר בחלק מהפעמים הבחינו, כי גם שפיכת המים מן הספל אל הצנצנת הייתה בשלוש שפיכות קטנות.

לאחר סיום השאיבה, עודד הרבי את השירה בידו הקדושה ופסע במעלה המדרגות חזרה אל 770.

אחד האירועים הבולטים בימי חודש ניסן בחצרות קודשינו, עוד מימי ההוד של חצר רבותינו נשיאנו בעיירה ליובאוויטש, היה מעמד שאיבת המים שלנו' עבור אפיית המצות לפסח.

הבחורים שזכו להסתופף בישיבת 'תומכי תמימים' בעיירה ליובאוויטש בימי הרבי הרש"ב, מספרים בזיכרונותיהם על המעמד המיוחד. הרבי הרש"ב היה טורח בעצמו ללכת אל הנהר לשאיבת המים למרות תנאי השטח המורכבים. את הרבי היו מלווים רבני הישיבה ותלמידיה, כאשר המעמד כולו היה נערך מתוך שמחת קודש מיוחדת. גם מנהגו בקודש של הרבי הרי"צ היה לשאוב בעצמו את המים שלנו', כפי שמעיד הרבי ברשימותיו.

שאיבת המים שלנו' על ידי הרבי, הייתה נערכת בחצר של 770. הרבי היה שואב עבור שתי אפיות מצות: זו שהתקיימה (בדרך כלל) בב' ניסן, עבור המצות שהיו נשלחות על ידי הרבי לארץ הקודש, וזו שהתקיימה בערב פסח, בה נאפו המצות עבור שימוש האישי של הרבי.

עד לשנת תשכ"ז היה הרבי נוטל את המים מברז רגיל. בשנת תשכ"ח בוצעו בקרקע המקום קידוחים בהן הגיעו למקור מים חיים, ומאז והלאה שימש מקור מים זה עבור המים שלנו', וכן עבור

כבשים ועיזים // מאמר "החודש הזה לכם" – ספר המאמרים תשכ"ט

בפרשת החודש מעוררים את הציבור להזדרז ולהכין את קורבן הפסח. מאמר 'החודש' עוסק במהות קורבן הפסח ובשילוב הייחודי הקיים בו בין עבודת ה'צדיקים' ועבודת ה'בעלי תשובה', כאשר הדבר עובר כחוט השני בכל ענייני הפסח ופרשת החודש

מה שאין כן בקרבן פסח נאמר "מן הכבשים ומן העיזים תקחו", שבה משניהם בשוה.

ב. חטאת ועולה

קורבן חטאת – בא לכפרה על חטא. קורבן עולה – במהותו איננו קורבן כפרה. חטאת שייכת לעבודת התשובה, ועולה לעבודה הסדירה, "עבודת הצדיקים".

חטאת – כפרה; עולה – דורון

ולחבין מפני מה העולות היו בעקר מכבשים והחטאות מן העיזים, שעל פי זה יובן הטעם שקרבן פסח בא מן הכבשים ומן העיזים בשוה, הנה, החלוק שבין קרבן חטאת לקרבן עולה הוא:

שקרבן חטאת הוא ענין של כפרה על חטא; מה שאין כן קרבן עולה, אף שמכפר על מצות עשה, אין זה ענין של כפרה ממשי, כי אם כמו דורון לאחר שעשה תשובה ונמחל לו הענש¹,

שלא אפטר להביא קרבן עולה בתורת נדבה. מה שאין כן קרבן חטאת, שכינון שבה לכפר על חטא, הרי רק אם חטא חייב להביא קרבן, ואם לא חטא אסור להביא קרבן.

וכפי שמשמע בכמה מקומות שהקרבנות העולה אינה הכרח כל כך בשביל הכפרה על מצות עשה (כמו הקרבנות החטאת לכפר על חטא), כדאיתא בבריתא² "עבר על מצות עשה ושם אינו זז משם עד שמוחלין לו", ונמצא, שאין הבאת הקרבן הכרח כל כך לענין הכפרה, "ואינו זז משם עד שמוחלין לו", אף שלא הביא קרבן.

א. גם כבש וגם עז

פרשת החודש עוסקת בקורבן הפסח. בשונה מחטאת שבאה מהעזים ועולה הבאה מכבשים, הפסח בא גם מן העיזים וגם מן הכבשים.

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה¹.

דבפסוק זה מתחילה הקריאה דפרשת החודש, שעקרה הוא הצווי על הבאת קרבן הפסח, כמו שכתוב בהמשך הפרשה² "שה תמים זכר בן שנה גו' מן הכבשים ומן העיזים תקחו".

ומבאר אדמו"ר מהר"ש³ שקרבן פסח הוא הקרבן היחיד שבה מן הכבשים ומן העיזים בשוה. דהנה, יש קרבנות שהם מן העיזים ולא מן הכבשים, ויש קרבנות שהם מן הכבשים ולא מן העיזים, כמו שכתב הרמב"ם⁴ "חטאות של צבור מן העז או מן הבקר ואין בהם מן הכבשים, וכל עולות הצבור מן הכבשים ומן הבקר ואין להם עולה מן העז".

וישנם קרבנות שבעקרהם הם מן הכבשים, והינו רוב קרבנות העולה שהם מן הכבשים, כמו שכתוב בקרבן התמיד (שהוא ראש לכל הקרבנות שלכן נקרא "עלת תמיד")⁵ "את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים".⁶

ויש קרבנות שבעקרהם הם מן העיזים, כמו קרבן חטאת שהיה על פי רוב מן העיזים, וכמו שכתוב⁷ "שעירי עיזים לחטאת".

1. בא יב, ב.

2. שם, ה.

3. במאמרו משנת תרכ"ט.

4. הל' מעשה הקרבנות פ"א ה"ו.

5. פינחס כח, ו.

6. שם, ד.

7. ראה אחרי טז, ה. נשא ז, פז. ועוד.

8. ראה זכחים ז, ב ובפרש"י.

9. יומא פז, א: "אמר רבא עולה דורון היא". וראה רש"י שם.

עולה – צדיקים; חטאת – בעלי תשובה

ומזה מובן, שְקָרְבַן עוֹלָה שֶׁיָּהּ גַם כֵּן לְצַדִּיקִים
שָׂאִין שִׁיָּהּ בָּהֶם עֲנִין הַחֲטָא.

וְזֶהוּ כָּלִלוֹת הַחֲלוּק שֶׁבֵּין קָרְבַן עוֹלָה לְקָרְבַן
חֲטָאֵת:

שְקָרְבַן עוֹלָה הוּא עֲנִין עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים, וְקָרְבַן
חֲטָאֵת הוּא עֲנִין עֲבוֹדַת הַבְּעָלִי תְּשׁוּבָה.

ג. ברישא השוכא והדר נהורא

עִיזִים קְשׁוּרוֹת לִשְׁחָרוֹת, חוֹשֶׁךְ וְלִילָה; וְרַחֲלִים
לְלוּבֹן, אֹר וְיוֹם. יוֹם וָאוּר – גִּילּוֹי אֱלוּקוֹת.
לִילָה וְחוֹשֶׁךְ – הָעֵלֶם וְגִלּוֹת, שִׁמְמָנָה מִגִּיעַ
הַחֲטָא.

חֲטָאֵת, עִיזִים, חוֹשֶׁךְ – עֲבוֹדַת בְּעָלִי תְּשׁוּבָה.
עוֹלָה, כִּבְשִׁים, אֹר – עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים.

עִיזִים – חוֹשֶׁךְ; כִּבְשִׁים – אֹר

וְעַל פִּי זֶה יוֹבֵן הַטַּעַם שֶׁקָרְבַן עוֹלָה בָּא מִן
הַכְּבָשִׁים וְקָרְבַן חֲטָאֵת בָּא מִן הָעִיזִים.

דְּהֵנָּה, הַחֲלוּק שֶׁבֵּין כְּבָשִׁים לְעִיזִים יוֹבֵן עַל פִּי
מֵאֲמָר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָּהּ¹⁰: "מֵאִי טַעְמָא
עָזִי מִסָּגֵן בְּרִישָׁא וְהָדָר אֲמָרִי, כְּבָרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם
דְּבְרִישָׁא חֲשׂוֹכָא וְהָדָר נְהוּרָא" [מֵהַ טַעַם שֶׁהָעִיזִים
הוֹלְכוֹת בְּרֹאשׁ וְאַחֲרֵיהֶם הַכְּבָשִׁים? – כְּבָרִיתוֹ שֶׁל
עוֹלָם, שֶׁבִּהְתְּחִלָּה חֲשֶׁךְ וְאַחֵר כָּךְ אֹר]. וּמִפְּרִשׁ
רַשִׁי¹¹: "סֵתֶם עִיזִים שְׁחֹרוֹת (חֲשׂוֹכָא), סֵתֶם רַחֲלוֹת
לְכִנּוֹת (נְהוּרָא)".

אֹר – גִּילּוֹי אֱלוּקִי; חוֹשֶׁךְ – גִּלּוֹת וְהָעֵלֶם

וְעֲנִינוּ בְּנִמְשָׁל (בַּעֲבָדָה):

שֶׁהַחֲלוּק בֵּין לִילָה לְיוֹם הוּא: שִׁיּוֹם הוּא עֲנִין
הָאוּר, כִּיּוֹן שְׁמֵאִיר "שִׁמְשׁ הַיּוֹם"¹¹, וְלִילָה הוּא עֲנִין
הַחֲשֶׁךְ, שְׁהָאוּר ד' שִׁמְשׁ הַיּוֹם" אֵינוֹ מֵאִיר. שֶׁזֶּהוּ
כָּלִלוֹת עֲנִין הַגִּלּוֹת, הֵן עֲנִין הַגִּלּוֹת כְּפִשׁוּטוֹ, וְהֵן
עֲנִין גִּלּוֹת הַנִּשְׁמָה בְּגוֹף וְנִפְשׁ הַבְּהֵמִית¹², שֶׁזֶּהוּ
הַנְּתִינִת מְקוֹם לְעֲנִין הַחֲטָא כו'.

וְלָכֵן, קָרְבַן חֲטָאֵת, שֶׁעֲנִינוּ כְּפָרָה עַל הַחֲטָא

שָׂבָא מִצַּד הַחֲשֶׁךְ, בָּא מִן הָעִיזִים דְּוָקָא. שֶׁהוּא עֲנִין
ד' בְּרִישָׁא חֲשׂוֹכָא".

מֵה שָׂאִין כֵּן קָרְבַן עוֹלָה, שֶׁעֲנִינוּ עֲבוֹדַת
הַצַּדִּיקִים, בָּא מִן הַכְּבָשִׁים, שֶׁהוּא עֲנִין "וְהָדָר
נְהוּרָא".

ד. שתי בחינות בפסח

מֵהַדְּגִשֵׁת נוֹשֵׂא הַטְהָרָה בִּאֲפֵר פָּרָה קוֹדֵם
הַפֶּסַח, שֶׁזֶּהוּ עֲנִין שֶׁל הִיטְהָרוֹת וְכִפְרָה –
נִמְצָא שִׁפְסַח עֲנִינוּ תְּשׁוּבָה – עִיזִים. אֲךָ יֵשׁ
כֹּאֵלּוֹ שְׂאִינִם זָקוּקִים לְכִפְרָה זֹה, וְעוֹבֹרִם הַפֶּסַח
הוּא עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים – כִּבְשִׁים.

וּמֵעֵתָה יוֹבֵן מֵה שֶׁקָרְבַן פֶּסַח הָיָה בָּא מִן
הַכְּבָשִׁים וּמִן הָעִיזִים בְּשׁוֹה:

דְּהֵנָּה, נִתְבָּאֵר¹³ בְּעֲנִין הַפָּרָה שְׂאוּכְלֵי פֶסַח
צָרִיכִין לָהּ, שֶׁהָיָה אֵלּוֹ שֶׁהָיוּ טְמֵאִים הַצָּרִיכִין הַזֶּה
בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְלָכֵן הָיָה הַפֶּסַח בָּא
מִן הָעִיזִים, כְּמוֹ הַחֲטָאֵת שָׂבָא מִן הָעִיזִים, שֶׁהוּא
בְּחִינַת בְּעַל תְּשׁוּבָה.

וְיֵשׁ גַּם אוֹכְלֵי הַפֶּסַח שָׂאִין צָרִיכִים לְפָרָה, שֶׁלֹּא
הָיוּ טְמֵאִים, שֶׁזֶּהוּ עֲנִין עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים.

וְזֶהוּ "שֶׁה תָּמִים גו'" מִן הַכְּבָשִׁים וּמִן הָעִיזִים
תִּקְחוּ", שֶׁבְּקָרְבַן פֶּסַח יֵשׁ שְׁנֵי הַבְּחִינּוֹת צַדִּיקִים
וּבְעָלִי תְּשׁוּבָה.

ה. גלות מצרים, גאולת מצרים

גִּלּוֹת מִצְרַיִם הֵייתָה כְּדִי לִתְקַן אֶת קִלְקוּל
הָאָדָם הָרָאוּשׁוֹן – בְּעָלִי תְּשׁוּבָה, וּיְצִיאַת
מִצְרַיִם הֵייתָה בְּבִחִינָה שֶׁל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה
לְגַמְרִי – צַדִּיקִים.

"הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֵם": חִידוּשׁ הַלְבָּנָה הוּא
בְּעִקְבוֹת הִיעֲלָמוֹתָה – בְּעָלִי תְּשׁוּבָה; אֲךָ
מֵאִידֵךְ הַחִידוּשׁ פּוֹתַח מִנִּיָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי,
כֹּאֵילוֹ אֵין עֵבֶר – צַדִּיקִים.

בְּלִקְיַחַת הַפֶּסַח: "מִשְׁכּוֹ" – לְהִפְרִיד מִתְּפִיסַת
הַכְּבָשִׁים כְּעֹבֹדָה זָרָה, בְּעָלִי תְּשׁוּבָה. "וּקְחוּ"
– לְקִיחָה לְשֵׁם מִצְוָה, צַדִּיקִים.

גִּלּוֹת מִצְרַיִם – עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה

וְיֵשׁ לְהוֹסִיף בְּזֶה:

13. לעיל – במאמר שקדם למאמר זה, תר"מ חנ"ה ע' 375 ואילך.

10. שבת עז, ב.

11. ע"פ תהלים פד, יב.

12. ראה תניא פל"ז.

ידיכם מעבודה זרה¹⁹, שהוא ענין עבודת התשובה; "וקחו לכם צאן של מצוה", שהוא ענין עבודת הצדיקים.

ו. ב' אופני עבודה

בכללות עבודת השם: נדרש להיות "עולת תמיד", עשייה מתמדת של מצוות – צדיקים; אך מאידך לפרוץ כל הזמן את הגבולות, "כל ימיו בתשובה".

משיח בא כדי להביא גם את ה'צדיקים' ל'תשובה' – ועל כן גם כעת בזמן ההכנה למשיח יש לעסוק הן ב'צדיקים' והן ב'תשובה'.

'צדיקים' ו'תשובה' – בכללות העבודה

וכן הוא גם פן בכללות העבודה, שצריך להיות ב' אופני העבודה דצדיקים ובעלי תשובה:

העבודה ד'עלית תמיד העשיה בהר סיני', עבודה מסודרת, תמידית כסדרן, שזהו ענין עבודת הצדיקים,

וביחד עם זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה²⁰ שצריך להיות "כל ימיו בתשובה";

ואף על פי כן, עבודת כל היום פלו צריך להיות עבודה מסודרת בקיום התורה ומצוות.

'צדיקים' ו'תשובה' – בהכנה לגאולה

וענין זה מדגש בפרט בעקבתא דמשיחא:

שהרי "משיח אתא לאתבא צדיקא בתיובתא" [משיח בא להשיב את הצדיקים בתשובה]²¹, הינו, שגם אצל צדיקים תהיה עבודת התשובה.

וכיון שכל הגלויים דלעתיד תלויים במעשינו ועבודתנו במשך זמן הגלות²², לכן צריכה להיות גם העבודה בזמן הגלות בב' האופנים דצדיקים ובעלי תשובה.

דהנה ידוע בענין גלות מצרים, שאותו הדור היה גלגול מדור הפלגה, שבו נאמר¹⁴ "ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם לחמר", שהשרש לזה היה מחטא אדם הראשון, על ידי העבודה במצרים בחמר ובלבנים גו'¹⁵, נעשה תקון החטא, שזהו ענין עבודת התשובה.

יציאת מצרים – עבודת הצדיקים

אמנם, כאשר יצאו ממצרים נעשו אז כגרים שנתגירו¹⁶, ד"גר שנתגיר כקטן שנולד דמי"¹⁷, שזהו דבר חדש, שאין בו רשם כלל ממה שהיה לפני זה.

וכידוע שכללות העבודה דחדש ניסן הוא ענין עבודת הצדיקים.

וכיון שקרנן פסח קשור עם גלות מצרים ויציאת מצרים, שהוא ענין עבודת הבעלי תשובה ועבודת הצדיקים, לכן בא מן הפכשים ומן העזים, שהם כנגד ב' אופני העבודה דצדיקים ובעלי תשובה.

החודש – השלמת החסר וחדוש

וכן הוא גם בהקדמה לצווי דקרנן פסח:

שזהו מה שכתוב בהתחלת הפרשה "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה", שגם בזה ישנם ב' הענינים דעבודת הצדיקים ועבודת בעלי תשובה.

דהנה, מולד הלבנה בא אחרי העלם והסתר ודקא, שזהו ענין עבודת התשובה.

והמולד עצמו שהוא ענין חדש, כללותו הוא ענין עבודת הצדיקים.

שתי העבודות – גם בלקיחת הפסח

וכמו כן גם בלקיחת הקרנן פסח היו ב' אופני העבודה דצדיקים ובעלי תשובה:

שזהו מה שנאמר¹⁸ "משכו – וקחו": "משכו

14. נח יא, ג.

15. שמות א, יד.

16. ראה יבמות מז, ב. כריתות ט, א. ועוד.

17. יבמות כב, א.

18. בא יב, כא.

19. שמו"ר פט"ז, ב. פרש"י עה"פ.

20. שבת קנג, א.

21. ראה לקו"ת דרושים לשמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. וראה זח"ג קנ"ג, ב.

22. תניא רפ"ז.

שבת קודש פרשת פקודי - החודש

כט אדר, ערב ראש חודש
שבת מברכים חודש ניסן

תהלים

- בבוקר לפני התפילה אומרים את כל התהלים בציבור.¹ נוהגים לומר את התהלים לבושים בחליפה וכובע וחגורים באבנט.²
- אחרי אמירת כל התהלים, מי שאין לו הורים יאמר קדיש יתום. ואם יש חיוב (יארציט או משהו בשנת אבל), יאמר קדיש יתום אחרי אמירת כל ספר בתהלים (לאחר אמירת ה"יהי רצון").³
- אחרי אמירת התהלים לומדים בציבור במשך כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר כך מתפללים.⁴

קריאת התורה

- רצוי לגלול למקום הנכון את ספר התורה המיועד לקריאת פרשת החודש עוד לפני התפילה, כדי למנוע המתנה ועיכוב מיותרים של הציבור בזמן קריאת התורה.⁵
- מוציאים מארון הקודש שני ספרי תורה, בספר הראשון קוראים שבעה עולים בפרשת השבוע (פרשת פקודי).
- בזמן הקריאה, ישב משהו ויחזיק את ספר התורה השני. אפשר לתת גם לילד להחזיק, אך צריך שיהיה ילד אחראי ושיחזיק את הספר בצורה יציבה ומכובדת.⁶
- בקריאת הפסוק האחרון של הפרשה, המסיים את ספר שמות, כולם עומדים. רצוי שבעל הקורא יעצור לכמה שניות לפני שיתחיל לקרוא את הפסוק, כך שהמתפללים שיושבים סביבו לקום וכולם ישמעו היטב את הקריאה.
- בסיום עליית שביעי, אחרי קריאת הפסוק

האחרון, כל הציבור אומר: "חזק חזק ונתחזק!".
אחר כך בעל הקורא אומר את המשפט, ויחד איתו אומר גם העולה לתורה.⁷

- אחרי עליית שביעי מניחים גם את ספר התורה השני על הבימה,⁸ אומרים חצי קדיש, ועושים הגבהה וגלילה לספר התורה הראשון.
- קוראים בספר התורה השני את המפטיר, פרשת החודש, ואחר כך עושים הגבהה וגלילה לספר התורה השני.
- אם יש רק ספר תורה אחד, עושים הגבהה וגלילה רק פעם אחת, לאחר קריאת המפטיר.
- קוראים את ההפטרה לפרשת החודש, ומוסיפים פסוק ראשון ואחרון של הפטרת "מחר חודש".⁹
- קראו בטעות את הפטרת פרשת השבוע או כל הפטרה אחרת, קוראים אחריה את הפטרת פרשת החודש ולאחריה אומרים את הברכות. אם נזכרו רק לאחר אמירת הברכות, קוראים את הפטרת פרשת החודש בלי לברך.¹⁰

ברכת החודש

- לפני ברכת החודש מכריזים את זמן מולד הירח, כי נכון שיידעו את זמן המולד לפני שמברכים את החודש.¹¹
- מולד הירח בשבת קודש בבוקר, בשעה 07:46 וחלק אחד.
- החזן בברכת החודש (זה לא מוכרח להיות החזן של שחרית או של מוסף) אומר את הברכה בעמידה, וגם הציבור עומד.
- החזן לוקח את ספר התורה ומחזיק אותו בידו באמירת ברכת החודש.¹²
- בברכת החודש אומרים: "ראש חודש ניסן ביום הראשון הבא עלינו לטובה".¹³

7. ספר המנהגים עמ' 31. לוח כולל-חב"ד. אג"ק ח"ד עמ' יד. 'רשימות' חוברת קנה עמ' 6, 'היום יום' יח טבת. 'התנועותיות' תשמ"ז ח"ב עמ' 254 הערה 31. וראה בנושא בס' 'חקרי מנהגים ח"א עמ' קכו.

8. שערי אפרים שער י סי"ב.

9. ספר המנהגים עמ' 33. לוח כולל-חב"ד.

10. לוח כולל-חב"ד, ש"פ מקץ.

11. סידור אדמו"ר. ליקוטי מהרי"ח (בראש ח"ג, בהשמטות לח"ב פחב), ושערי-רחמים על השערי-אפרים שער י ס"ק מז.

12. קצות השלחן סי' פג בבדה"ש ס"ק י, משערי אפרים שם ס"ו. ראה משנה-ברורה סי' קמו בשער-הציון ס"ק יח.

13. כך הלשון בלוח כולל חב"ד (בלי תיבת "מחר").

1. אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ג עמ' תל.

2. כך נוהג הרבי וכל הציבור עימו.

3. אג"ק של הרבי כרך י' עמ' דש. ס' המנהגים עמ' 30 ועמ' 55.

4. אג"ק ח"ד עמ' תנח, קובץ מכתבים שבסוף תהלים 'אהל יוסף יצחק' עמ' 192, לוח 'היום-יום' כו כסלו וספר המנהגים עמ' 30.

5. ראה שו"ע או"ח סימן קמד ס"ג.

6. אג"ק ח"ג עמ' קלח. שערי הלכה ומנהג או"ח ח"א ס"ע קפח.

- לא אומרים "אב הרחמים"¹⁴.
- בשיעור תהלים היומי, אומרים היום גם את שיעור התהלים של יום ל' בחודש¹⁵.
- אחרי התפילה עורכים התוועדות בבית הכנסת¹⁶, באופן כזה שאחר כך יאכלו סעודת שבת בבית ומשיכו את ההתוועדות עם בני הבית¹⁷. כדאי שגם הנשים והבנות יערכו התוועדות¹⁸.
- להתוועדות ביום זה צריכה להיות מתוך שמחה יתרה, לרגל 'שבת חזק' - סיום קריאת ספר שלם בתורה. בהתוועדות יאמרו דברי תורה ויקבלו החלטות טובות להוסיף בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור. וכן כל אחד יחזק את עצמו ואת משפחתו וסביבתו בנושאי יהדות¹⁹.
- במנחה אין אומרים 'צדקתך'.
- היום הוא היום האחרון של חודש אדר, והשמחה בו צריכה להגיע לשיא אחרי ההוספה בשמחה מיום ליום במהלך חודש אדר²⁰.

ליל ראש חודש

- להתוועדות ביום זה צריכה להיות מתוך שמחה יתרה, לרגל 'שבת חזק' - סיום קריאת ספר שלם בתורה. בהתוועדות יאמרו דברי תורה ויקבלו החלטות טובות להוסיף בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור. וכן כל אחד יחזק את עצמו ואת משפחתו וסביבתו בנושאי יהדות¹⁹.
- במנחה אין אומרים 'צדקתך'.
- היום הוא היום האחרון של חודש אדר, והשמחה בו צריכה להגיע לשיא אחרי ההוספה בשמחה מיום ליום במהלך חודש אדר²⁰.
- ליל ראש חודש
- בתפילת ערבית, וכן בכל התפילות בראש חודש, "חיוב" לא עומד חזן²¹.
- לא מכריזים "יעלה ויבוא" לפני שמונה עשרה בערבית ולא בשחרית מחר, אלא מזכירים לציבור בדפיקה על השולחן וכדומה²².
- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת ערבית, אינו חוזר ומתפלל.

מנהגי ראש חודש

- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון - מהערב ועד מחר (עד השקיעה)²³ - אם נזכר אחרי שאמר את שם השם בברכת "בונה ברחמי ירושלים", אומר אחרי סיום ברכת "בונה ברחמי": "ברוך... שנתן ראשי חודשים לעמו ישראל לזיכרון". ואם נזכר אחרי שכבר התחיל לומר "ברוך" של הברכה הבאה, ממשיך את ברכת המזון ולא חוזר²⁴.
- לא מסתפרים²⁵ ולא קוצצים ציפורניים בראש חודש²⁶.
- הנשים נוהגות לא לעשות מלאכות מסוימות בראש חודש, כמו תפירה²⁷ וגיהוץ של בגדים שלא צריך לאותו יום²⁸ - בכל מקום לפי מנהגו²⁹.
- יום ראשון
- ראש חודש יש להתאסף יחד בכל קהילה ובית כנסת, לערוך התוועדות ובה יאמרו "לחיים" ויברכו איש את רעהו בכל הברכות הטובות, ידברו דברי תורה ויקבלו יחד החלטות טובות בענייני תורה ומצוות³⁰.
- נוהגים להוסיף מאכל מיוחד בארוחה לכבוד ראש חודש³¹.
- יעלה ויבוא
- מי ששכח לומר "יעלה ויבוא" בתפילת שחרית או מנחה:
- אם נזכר מיד אחרי שאמר את שם השם בסיום ברכת "המחזיר שכינתו לציון", יאמר "למדני חוקיך", ואז יאמר "יעלה ויבוא" ואחר כך ימשיך ויאמר "ותחזינה"³².
- ואם נזכר אחרי שכבר סיים את הברכה, יאמר "יעלה ויבוא" ומשיך בברכת מודים.
- ואם נזכר אחרי שכבר התחיל "מודים", חוזר לברכת "רצה".
- ואם נזכר אחרי שאמר את שם השם של סיום ברכת מודים או שים שלום, לפני שחוזר לברכת רצה משלים ואומר "[ברוך אתה ה'] למדני חוקיך", ואז חוזר לברכת רצה.
- ואם נזכר אחרי שאמר את "יהיו לרצון" השני בסיום שמונה עשרה, חוזר ומתפלל שוב (בלי לומר "ה' שפתי תפתח"), או שייגש חזן ויתפלל את חזרת הש"ץ.
- ו[בשחרית] אם נזכר אחרי שהתפלל מוסף,

14. סידור אדמו"ר. לוח כולל חב"ד.

15. ספר המנהגים עמ' 19.

16. היום-יום, ל' בניסן.

17. אג"ק כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כרך י עמ' ג.

18. ספר המנהגים עמ' 30. לקוטי-שיחות, כרך טז, עמ' 523.

19. ספר-השיחות תש"נ ח"א עמ' 233.

20. לקוטי-שיחות כרך ד' עמ' 1274.

21. ספר-המנהגים עמ' 8, 36.

22. שם, וס' דיני ומנהגי ראש-חודש - חב"ד פ"ז הערה 4.

23. קצות-השולחן סי' מז ס"ד ע"פ סידור אדמו"ר.

24. שו"ע אדמו"ר סי' קפח ס"י. סידור אדמו"ר.

25. שו"ע אדה"י סי' רס ס"א.

26. קצות-השולחן סי' עג בבדי-השולחן ס"ק ד, צוואת ריה"ח אות מח. וראה בס' מנהגי ר"ח-חב"ד פ"א הע' 2, ובס' קיצור הלכות משו"ע אדמו"ר ב'מילואים לס' רס-רסב (עמ' נד).

27. 'תורת מנחם - התוועדויות' תשד"מ ח"ב עמ' 948.

28. שערי-תשובה ס"ק ג. כף-החיים ס"ק ללב.

29. שו"ע ורמ"א סי' תזי ס"א.

30. היום-יום, ל' ניסן. 'התוועדויות' תש"נ ח"ג עמ' 383.

31. ראה שו"ע או"ח סי' תיט וכף-החיים שם ס"ק ד.

32. כף-החיים סי' קיד ס"ק כח.

• מנהג עתיק ללמוד בכל ראש חודש פסוק אחד עם פירוש רש"י ופירושים נוספים מפרק התהלים האישי המתאים לגיל (לדוגמה, מי שהוא בן שלוש עשרה - פרק ד). אם יש בפרק יותר משנים עשר פסוקים (ובשנה מעוברת, אם יש יותר משלושה עשר), מחלקים את הפרק ולומדים בכל ראש חודש מספר פסוקים כך שבמהלך השנה ילמדו את הפרק כולו. ואם יש פחות פסוקים, חוזרים ולומדים שוב את הפרק.⁴²

מנהגי חודש ניסן

• בכל החודש לא אומרים תחנון.⁴³ בתפילות בימי החול לא אומרים גם את מזמור "למנצח" (ב"אשרי ובא לציון")⁴⁴, בימי שני וחמישי לא אומרים לפני קריאת התורה "א-ל ארך אפים"⁴⁵, ובשבתות לא אומרים "אב הרחמים" לפני מוסף וכן לא אומרים "צדקתך" במנחה.

• בכל ימי החודש לא צמים. חתן ביום חופתו ובכור בערב-פסח, צמים.⁴⁶

אמירת ה"נשיא"

• מראש חודש ניסן עד י"ג ניסן, קוראים את ה"נשיא" היומי בסיום תפילת שחרית (ובימים שמתפללים מוסף, אחרי מוסף)⁴⁷, אחרי אמירת שיעור התהלים היומי.⁴⁸

• אחרי אמירת ה"נשיא" אומרים [כולם, גם כוהנים ולויים]⁴⁹ את תפילת "הי רצון" המופיעה בסידור. את ה"הי רצון" אומרים גם בשבת.⁵⁰

• מצווה לחזק את מנהג אמירת ה"נשיא" וה"הי רצון" שאחריו, מתוך חביבות מיוחדת.⁵¹

ברכת האילנות

• במהלך חודש ניסן, לא לפני ולא אחרי,⁵² מברכים את ברכת האילנות.

אינו חוזר.³³

• ו[במנחה] אם נזכר בתפילת ערבית - לאחר תפילת שמונה עשרה של ערבית יאמר מזמור תהלים ואחר כך יתפלל שוב את תפילת שמונה עשרה, ויכוון במחשבתו שזו תפילת נדבה.³⁴

• מי שהתחיל לאכול וכבר אכל "כזית" לפני השקיעה, גם אם נמשכה הארוחה אפילו כמה שעות אחרי צאת ראש חודש, אומר "יעלה ויבוא" בברכת המזון - בתנאי שעדיין לא התפלל ערבית.³⁵

שחרית

• יש להשתדל במיוחד להתפלל שחרית במניין, כדי לומר הלל עם הציבור.³⁶ ומי שמאחר לתפילה בציבור, לא יאמר את ההלל עם הציבור אלא לפי סדר התפילה.³⁷

• באמירת ההלל, גם היחיד מברך בעצמו את ברכות ההלל ("לקרוא את ההלל" ו"מלך מהולל בתשבחות"). ובתפילה בציבור, יזדרז לברך בחשאי קודם ברכת החזן.³⁸

• מחזירים את ספר התורה לארון הקודש מיד אחר ה'גלילה'.

• אחרי שמכניסים את ספר התורה לארון הקודש, חולצים את התפילין של רש"י ומניחים תפילין של רבינו תם. קוראים בהן קריאת שמע, פרשות "קדש" ו"היה כי יביאך" ושש זכירות (ואת השיעורים היומיים לומדים אחרי סיום כל התפילה).³⁹ אחר כך חולצים את התפילין ומתפללים מוסף.

• הרבי נהג להתפלל מוסף בלי להלביש בחזרה את הזרוע בשרוול אחרי חליצת התפילין.

• החזן לא מסיים "ובא לציון" בקול רם. מכיוון שיש הפסקה ארוכה בין הכנסת ספר התורה לארון הקודש לבין אמירת חצי קדיש שלפני מוסף, החזן צריך לומר מזמור תהלים כלשהו לפני אמירת הקדיש,⁴⁰ ולפחות את סיומו לומר בקול.⁴¹

42. ספר המנהגים עמ' 36.

43. שו"ע אדמו"ר סימן תכט ס"ח.

44. סידור אדמו"ר, לפני 'למנצח' זה.

45. התקשרות גיליון שכת עמ' 18.

46. לוח כולל-חב"ד, משו"ע אדה"ר סי' תכט ס"ט.

47. 'שערי הלכה ומנהג' א"ח ח"ב עמ' עט.

48. ראה 'אוצר מנהגי חב"ד' (ניסן-סיוון) עמ' ג.

49. היום-יום שם, ספר-המנהגים שם, לוח כולל-חב"ד. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' שם.

50. 'היום יום', ר"ח ניסן. ספר-המנהגים עמ' 36. וראה 'אוצר מנהגי חב"ד' עמ' ד-ו.

51. תורת מנחם תשמ"ח ח"ב עמ' 530.

52. 'שערי הלכה ומנהג' א"ח ח"ב עמ' רכ. ברכי יוסף סי' רכו ס"ק ב. וראה אנציקלופדיה תלמודית כרך ד עמ' שנה, ציון 98.

33. שו"ע אדמו"ר סי' קכו ס"ג.

34. לוח כולל-חב"ד בדר"ח מרחשוון.

35. שו"ע אדמו"ר שם סעיף יז.

36. רמ"א תכבב, שו"ע אדמו"ר תפחג.

37. המזכיר הרה"ח ר"ל גרונר בשם הרבי בשם אדמו"ר מהור"צ בשם אדמו"ר מהורש"ב. וראה כף-החיים סי' תכב ס"ק לח.

38. ספר-המנהגים עמ' 36. שיחות-קדוש תשמ"א ח"ד ס"ע 322.

39. ספר-המנהגים עמ' 36.

40. ספר-המאמרים (ליקוט) לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ח"ב עמ' שטז. אג"ק

41. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ח"כ עמ' רפג.

42. ע"פ קצות השולחן סי' טז בבדי השלחן ס"ק ו, ספר המנהגים עמ' 6.

[לפחות "כזית"⁶⁴ של] מצה שמורה עגולה באפיית יד, מהודרת ככל האפשר.⁶⁵

- לקראת פסח, רצוי לערוך לילדים 'סדר לדוגמה' ולהראות להם איך עורכים את הסדר כהלכתו (תוך התחשבות במנהגים המשפחתיים והקהילתיים שלהם).⁶⁶
- יש לערוך בכל מקום סדר ציבורי, ולפרסם בתקשורת הזמנה לבוא להשתתף בסדר בצורה חופשית וללא תשלום.⁶⁷
- יש להפיץ שטר מכירת חמץ בשיטת אדמו"ר הזקן (מכירת חמץ ב"ערב קבלן").⁶⁸ גם אם מדובר ביהודים שעלולים לקחת מהחמץ בפסח, חלילה, מכירת החמץ מועילה לשמור אותם מאיסור "בל יראה ובל ימצא". יש להחתים אותם על טופס מכירת חמץ וכמובן להזהיר אותם לא לגעת בחמץ בפסח.⁶⁹

יום שני ב ניסן

- יום הסתלקות כבוד קדושת אדמו"ר הרש"ב. זוהי עת רצון ועל כל אחד לנצל יום זה לדברים הבאים:
- ללמוד לפחות פרק משנה אחד שמתחיל באות אחת משמו [שלום דובער]⁷⁰;
- ללמוד מתורתו;⁷¹
- להוסיף בעבודת התפילה;
- להוסיף בנתינת צדקה ובמיוחד לשיבת "תומכי תמימים" שייסד, וכן לפעילות בהפצת תורת החסידות;⁷²
- לערוך בבית הכנסת התוועדות של שמחה, שבה יקבלו המתוועדים החלטות טובות בענייני תורה ומצוות.⁷³
- מי שלא הספיק, ישלים את הדברים בימים הבאים.⁷⁴

מברכים רק על עצי פרי בשלב הפריחה,⁵³ ויש להשתדל לברך על מקבץ של שני עצים לפחות.⁵⁴ פוסקים רבים כתבו שאפשר לברך גם על עצים בשנות עורלה.⁵⁵

- לא מברכים, אפילו בלי שם ומלכות, על עץ שכבר הוציא פירות ואין בו פרחים.⁵⁶
- אין בעיה לברך את ברכת האילנות בשבת, אם כך נוהגים במקום.⁵⁷
- מי שראה עץ פורח שראוי לברך עליו ולא בירך, יכול לברך ברכת האילנות בשם ומלכות בעת שיראה פעם נוספת עץ פורח הראוי לברכה.⁵⁸

הכנות לחג הפסח

- חובה על כל אחד ללמוד את הלכות חג הפסח, כדי שיהיה בקי בהן ויידע כיצד לנהוג ולעשות את הפסח כהלכתו.⁵⁹
- כדאי לשים לב שלא יידבק חמץ בדברים שמשמשים בהם, בצורה כזו שלא יהיה אפשר להסיר אותו בקלות לפני פסח.⁶⁰
- כדי להראות שאנו מחבבים ומייקרים את מצוות אכילת המצה בליל הסדר, יש להימנע מאכילת מצה כל ה-30 יום שלפני ליל הסדר, כולל מצות חמץ שגם הן נראות כמו מצה ויש להן טעם מצה.⁶¹
- כאשר מנקים לקראת פסח מקומות שרגילים להכניס בהם חמץ, ויודעים שבבדיקה של ליל בדיקת חמץ לא יוכלו לבדוק באותם מקומות (לדוגמה: מחסן מלא ארגזים כבדים, שלא יוכלו להזיז אותם שוב בשעת הבדיקה) - יש לבדוק את החדר לאור הנר, בלי ברכה, בשעת הניקיון.⁶²

מבצע פסח ומצה שמורה

- יש להתכונן ל"מבצע פסח" - לדאוג לנזקקים לאוכל ובגדים לחג.⁶³
- יש להשתדל לחלק לכמה שיותר מהמכרים

64. אג"ק כרך יב עמ' שמג ותר יג עמ' יא.

65. 'ספר המנהגים - מנהגי חב"ד' עמ' 37. אג"ק כרך יא עמ' ו.

66. אג"ק כרך י עמ' שנ.

67. התוועדות תשמ"ו ח"ב עמ' 851.

68. אג"ק כרך כ עמ' קפו.

69. שערי הלכה ומנהג או"ח ח"ב עמ' קד.

70. ע"פ לקוטי-שיחות כרך כא עמ' 296.

71. ע"פ התוועדות תשמ"ז ח"ב עמ' 286, מוגה. ע"פ שיחות-קדש תשנ"ב עמ' 382.

72. לקוטי-שיחות כרך כ עמ' 67, 389. 'התוועדות' תשמ"ז ח"א עמ' 310, 495.

73. ע"פ הוספות לשיחה הנ"ל בלקוטי שיחות כרך כא.

74. ע"פ 'תורת מנחם - התוועדות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286 הערה 66.

53. לקוטי-שיחות כרך כג עמ' 116 הערה 33.

54. כף-החיים סי' רכו ס"ק ב וקצות-השלחן בבדי-השלחן סי' סו ס"ק יח.

55. ראה הגדה של פסח 'חזון עובדיה' עמ' יד.

56. 'ביאור סדר ברה"ט' עמ' 445.

57. ראה שו"ת יחוה-דעת ח"א סי' ב.

58. שו"ת מהרי"ל (הישנות) סי' קמג. בבירור-הלכה סי' רכו (עמ' רט).

59. שו"ע אדה"ז סי' תכט ס"ג. משנה ברורה שם סוס"ק ב, כף החיים ס"ק ג.

60. שו"ע אדה"ז סי' תלו ס"ג.

61. 'שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"ב סי' קצ.

62. מהוראות כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע להג"י ע"ה לנדא, יגדיל-תורה נ"י גיליון נב עמ' קנ. וראה שו"ע אדה"ז תלגז.

63. שו"ע אדה"ז סי' תכט ס"ה ואילך. ראה התוועדות תשמ"ב ח"ב עמ' 977.

תשמ"ח ח"ב עמ' 303, תנש"ח ח"א עמ' 339, 399 ועוד.

כח אדר

תש"א

נפטר הרב החסיד ר' משה הורנשטיין, בעלה של הרבנית חיה מושקא - בתו של אדמו"ר מהר"ש. בתחילה הם התגוררו ברוסיה, שם ניהל ר' משה מפעל לחיתוך עצים. מאוחר יותר הם עברו לפולין. כשפרצה מלחמת העולם השנייה, היה ר' משה חולה ומרותק למיטתו. הוא נפטר בעיצומה של המלחמה ונטמן באוטבוצק שבפולין. בנו הרב מנחם מענדל נותר לצידו במסירות נפש לסעוד אותו במקום להציל את חייו ולהימלט, ובהמשך נספה על ידי הנאצים יימח שמם.

כט אדר

תרכ"ו

נפטר הרב הקדוש ר' יקותיאל זלמן וולס, בעלה של הרבנית ביילא - בתו של אדמו"ר האמצעי. ר' יקותיאל זלמן, מצד אימו, היה נכדו של הרב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיצ'ב. חתונתם של ר' יקותיאל זלמן והרבנית ביילא התקיימה בעיר ז'לובין, ובפי החסידים מפורסמת בשם "החתונה הגדולה" וסיפורים רבים התגלגלו סביב אירועי החתונה. זאת משום שנטלו בה חלק שני הסבים הגדולים, אדמו"ר הזקן ורבי לוי יצחק מברדיצ'ב.

א ניסן

תשל"ד

הגאון והפוסק רבי משה פיינשטיין ביקר אצל הרבי. הביקור ארך כשעה וחצי, והוגדר בעיתונות החרדית והכללית כ"פגישה היסטורית". נושא השיחה היה הלכתי, ועסק בדין "חתן פטור מקריאת שמע". בשובו לביתו, לא הסתיר הגאון ממלוויו את גודל התפעלותו משיחה תורנית זו.

ב ניסן

תר"פ

הסתלקות אדמו"ר הרש"ב, בהיותו בן חמישים ותשע. לפני הסתלקותו אמר: "אנוכי עולה השמימה, ואת הכתבים - כתבי החסידות - הנני

משאיר לכם". את מקומו ממלא בנו יחידו אדמו"ר הרי"צ, שהיה אז בן שלושים ותשע.

תרפ"א

אדמו"ר הרי"צ ייסד את ישיבת תומכי תמימים בוורשה שבפולין, ולמעשה זהו הסניף הראשון של הישיבה מחוץ לגבולות ברית המועצות. כמנהל הישיבה מינה הרבי את המשפיע הרב אלטר שמחוביץ'.

תשמ"א

הרבי מחלק את הקונטרס "סדר ברכת החמה - על פי מנהג חב"ד", שנערך על פי הנחיות מהרבי, למספר מצומצם של אורחים.

ג ניסן

תרנ"ה

נפטר הרב החסיד ר' לוי יצחק סלונים, בנה של הרבנית מנוחה רחל, בת אדמו"ר האמצעי. נולד בליובאוויטש בשנת תקצ"ג, ועלה לארץ הקודש עם משפחתו בהיותו בן שתים עשרה. היה תלמיד חכם ויועץ תורה, איש מעשה ומקובל על הבריות. שנים רבות היה מראשי הקהילה בחברון, וכן ממנהלי כולל חב"ד בארץ הקודש. נטמן בחברון ליד אימו.

ה ניסן

תרס"ב

נפטר הגאון החסיד ר' שניאור זלמן פרדקין מלובלין, ה"תורת חסד", מגדולי חסידיהם של אדמו"ר הצמח צדק ואדמו"ר מהר"ש. היה מתלמידיו של הגאון החסיד רבי אליהו יוסף ריבלין, ונודע כגאון עצום בנגלה ובחסידות. אדמו"ר מהר"ש אמר עליו שאין אצלו שכחה כלל, ואדמו"ר הרש"ב כינה אותו "שר התורה" והפליג בגאונותו.

בתחילה כיהן כמשפיע בעיר פולוצק, ואחר כך כאב בית דין ורב בלובלין. בעשור האחרון לחייו עלה לארץ הקודש והתיישב בירושלים. מיד עם בואו, התמנה לאב בית דין של כל עדות החסידים. נפטר בגיל שבעים ושתים, ונטמן בהר הזיתים.

מחצית השקל בשקל הקדש לכל העֹבֵר
על־הפקדים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָה לְשִׁשִּׁי־
מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת
וְחֲמִשִּׁים: בַּקָּע לְגִלְגָּלַת מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ לְכָל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקָדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וּמֵעֵלָה לְשִׁשִּׁי־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ
מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים: תִּקְלָא לְגִלְגָּלַת פְּלָגוֹת סִלְעָא
בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא לְכָל דְּעֵבֵר עַל מַגִּנֵּי מִבְּר עֶסְרִין
שָׁנִין וְלִעְלָא לְשִׁית מָאָה וּתְלָתָא אֲלָפִין וְחֲמִשׁ
מָאָה וְחֲמִשִּׁין: כּוּ וְיֵהִי מֵאֵת כֶּכֶר הַכֶּסֶף לְצִקַּת
אֵת אֲדִנֵּי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֲדִנֵּי הַפְּרֻכָּת מֵאֵת
אֲדִנֵּים לְמֵאֵת הַכֶּכֶר כֶּכֶר לְאֲדִין: וְיֵהִי מֵאֵת כֶּכֶר
הַכֶּסֶף לְצִקַּת אֵת אֲדִנֵּי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֲדִנֵּי הַפְּרֻכָּת
מֵאֵת אֲדִנֵּים לְמֵאֵת הַכֶּכֶר כֶּכֶר לְאֲדִין: וְהָיָה מָאָה
כֶּכֶרִין דְּכֶסֶף לְאַתְקָא יֵת סִמְכֵי קוּדְשָׁא וְיֵת סִמְכֵי
דְּפְרֻכְתָּא מָאָה סִמְכִין לְמָאָה כֶּכֶרִין כֶּכֶרָא
לְסִמְכָא: כּה וְאֵת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה
וּשְׁבָעִים עֲשֶׂה וְיִיָּם לְעִמּוּדִים וְצִפָּה רִאשִׁיָּהֶם
וְחִשֵּׁק אֹתָם: וְאֵת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמֵּאוֹת וְחֲמִשָּׁה
וּשְׁבָעִים עֲשֶׂה וְיִיָּם לְעִמּוּדִים וְצִפָּה רִאשִׁיָּהֶם
וְחִשֵּׁק אֹתָם: וְיֵת אֶלְפָּא וּשְׁבַע מָאָה וּשְׁבָעִין
וְחֲמִשָּׁא עֶבֶד וְיִין לְעִמּוּדֵי וְחִפָּא רִישִׁיהוֹן וְכִבֵּשׁ
יְתֵהוֹן: כּז וְנִחַשְׁתָּ הַתְּנוּפָה שְׁבָעִים כֶּכֶר
וְאֲלָפִים וָאַרְבַּע־מֵאוֹת שֶׁקֶל: וְנִחַשְׁתָּ הַתְּנוּפָה
שְׁבָעִים כֶּכֶר וְאֲלָפִים וָאַרְבַּע־מֵאוֹת שֶׁקֶל: וְנִחַשְׁתָּ
דְּאַרְמוּתָא שְׁבָעִין כֶּכֶרִין וְיִתְרִין אֲלָפִין וָאַרְבַּע
מָאָה סִלְעִין: ל וְנִעֲשֶׂה בָּהּ אֶת־אֲדִנֵּי פֶתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת
אֲשֶׁר־לוֹ וְאֵת בְּלִכְלִי הַמִּזְבֵּחַ: וְנִעֲשֶׂה בָּהּ אֶת־
אֲדִנֵּי פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת
וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ וְאֵת בְּלִכְלִי
הַמִּזְבֵּחַ: וְעֵבֵד בָּהּ יֵת סִמְכֵי תַרְע מִשְׁכָּן זִמְנָא וְיֵת
מִדְּבָחָא דְנִחֲשָׁא וְיֵת סִדְרָא דְנִחֲשָׁא דִּי לֵה וְיֵת

כּא אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכָּן הָעֵדֻת אֲשֶׁר פָּקַד
עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְתָּ הַלֵּוִים בֵּינִי אֵיתָמָר בִּן־
אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכָּן הָעֵדֻת
אֲשֶׁר פָּקַד עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְתָּ הַלֵּוִים בֵּינִי אֵיתָמָר
בִּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: אֲלִין מַגִּנֵּי מִשְׁכָּנָא מִשְׁכָּנָא
דְּסִסְדּוּתָא דִּי אֶתְמַנִּי עַל מִימְרָא דְמֹשֶׁה פְּלַחֵן
לִינְאִי בִידָא דְאֵיתָמָר בֶּר אֶהֱרֹן כֹּהֵנָא:
כּב וּבְצִלְאֵל בִּן־אֹוֹרִי בִן־חֹור לְמִטָּה יְהוּדָה
עֲשֶׂה אֵת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:
וּבְצִלְאֵל בִּן־אֹוֹרִי בִן־חֹור לְמִטָּה יְהוּדָה עֲשֶׂה אֵת
כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וּבְצִלְאֵל בֶּר אֹוֹרִי
בֶּר חֹור לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה עֶבֶד יֵת כָּל דִּי פָקִיד יֵי
יֵת מֹשֶׁה: כּג וְאֵתוּ אֶהֱלִיאֵב בִּן־אֲחִיסָמֶךְ
לְמִטְהֶדֶן חֲרָשׁ וְחֹשֶׁב וְרָקֵם בְּתִכְלֵת וּבְאַרְגָּמָן
וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבִשְׁשׁ: וְאֵתוּ אֶהֱלִיאֵב בִּן־
אֲחִיסָמֶךְ לְמִטְהֶדֶן חֲרָשׁ וְחֹשֶׁב וְרָקֵם בְּתִכְלֵת
וּבְאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבִשְׁשׁ: וְעִמָּה אֶהֱלִיאֵב
בֶּר אֲחִיסָמֶךְ לְשִׁבְטָא דָּדִן נָגֵר וְאַמֵּן וְצִיר בְּתִכְלָא
וּבְאַרְגָּמָן וּבְצִבְעֵי וְהוֹרִי וּבְבוּצָא: ס כּד כָּל־הַזֹּהָב
הָעֲשׂוּי לְמִלְאכָּה כָּל מִלְאכַת הַקֹּדֶשׁ וְיֵהִי |
זָהָב הַתְּנוּפָה תִּשַׁע וְעֶשְׂרִים כֶּכֶר וּשְׁבַע מֵאוֹת
וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: כָּל־הַזֹּהָב הָעֲשׂוּי
לְמִלְאכָּה כָּל מִלְאכַת הַקֹּדֶשׁ וְיֵהִי | זָהָב הַתְּנוּפָה
תִּשַׁע וְעֶשְׂרִים כֶּכֶר וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: כָּל דְּהָבָא דְאֶתְעֵבֵד לְעִבְדָּא כָּל
עִבְדֵי קוּדְשָׁא וְהָיָה דְּהָב אֲרָמוּתָא עֶסְרִין וְתִשַׁע
כֶּכֶרִין וּשְׁבַע מָאָה וְתִלְחִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא:
כּה וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּכֶר וְאֶלֶף וּשְׁבַע
מֵאוֹת וְחֲמִשָּׁה וּשְׁבָעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:
וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּכֶר וְאֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת
וְחֲמִשָּׁה וּשְׁבָעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: וְכֶסֶף מַגִּנֵּי
כְּנִשְׁתָּא מָאָה כֶּכֶרִין וְאֶלֶף וּשְׁבַע מָאָה וּשְׁבָעִין
וְחֲמִשָּׁא סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא: כּוּ בַקָּע לְגִלְגָּלַת

פל מני מדבֿחא: לא ואת־אדני החצר סִבִּיב
 ואת־אדני שַׁעַר החצר ואת כָּל־יתֵדֵת המִשְׁכָּן
 ואת־כָּל־יתֵדֵת החצר סִבִּיב: ואת־אדני החצר
 סִבִּיב ואת־אדני שַׁעַר החצר ואת כָּל־יתֵדֵת
 המִשְׁכָּן ואת־כָּל־יתֵדֵת החצר סִבִּיב: וַיֵּת סִמְכֵי
 דְּדִרְתָּא סָחוּר סָחוּר וַיֵּת סִמְכֵי תִרַע דִּרְתָּא וַיֵּת כָּל
 סִפֵּי מִשְׁכָּנָא וַיֵּת כָּל סִפֵּי דִרְתָּא סָחוּר סָחוּר:
 א וּמִן־הַתְּכֵלֶת וְהָאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי עָשׂוּ
 בְּגֵד־שָׂרָד לְשָׂרֵת בִּקְדָּשׁ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־בְּגָדֵי
 הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
 מֹשֶׁה: וּמִן־הַתְּכֵלֶת וְהָאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי עָשׂוּ
 בְּגֵד־שָׂרָד לְשָׂרֵת בִּקְדָּשׁ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ
 אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וּמִן
 תְּכֵלֶא וְאַרְגָּמָא וְצִבְעֵי זָהָרִי עֲבָדוּ לְבוּשֵׁי
 שְׂמוּשָׁא לְשִׁמְשָׁא בְּקוֹדֶשָׁא וְעֲבָדוּ יֵת לְבוּשֵׁי
 קוֹדֶשָׁא דִּי לְאַהֲרֹן כְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: פ
 שֵׁנִי וַיַּעַשׂ אֶת־הָאֹפֶד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
 וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזֹר: וַיַּעַשׂ אֶת־הָאֹפֶד זָהָב
 תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזֹר: וְעֲבָד יֵת
 אֹפֹדָא דְּהֵבָא תְּכֵלֶא וְאַרְגָּמָא וְצִבְעֵי זָהָרִי וּבֹוץ
 שְׂזִיר: ג וַיִּרְקְעוּ אֶת־פָּתֵי הַזֹּהֶב וְקָצְצוּ פְּתִילִם
 לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת וּבְתוֹךְ הָאַרְגָּמָן וּבְתוֹךְ
 תוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבְתוֹךְ הַשֵּׁשׁ מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב:
 וַיִּרְקְעוּ אֶת־פָּתֵי הַזֹּהֶב וְקָצְצוּ פְּתִילִם לַעֲשׂוֹת
 בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת וּבְתוֹךְ הָאַרְגָּמָן וּבְתוֹךְ תוֹלַעַת
 הַשָּׁנִי וּבְתוֹךְ הַשֵּׁשׁ מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב: וַרְדִּידוּ יֵת טִסִּי
 דְּהֵבָא וְקָצְצוּ חוּטִין לְמַעַבְדַּב בְּגוּ תְּכֵלֶא וּבְגוּ
 אַרְגָּמָא וּבְגוּ צִבְעֵי זָהָרִי וּבְגוּ בּוּצָא עוֹבֵד אֶמֶן:
 ד כְּתֹפֶת עָשׂוּ־לָו חֲבֵרֶת עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו חֲבֵר:
 כְּתֹפֶת עָשׂוּ־לָו חֲבֵרֶת עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו חֲבֵר: כְּתֹפֶן
 עֲבָדוּ לָהּ מִלִּפְפֹּן עַל תַּרְגֵּין סִטְרוּהִי יִתְלַפֵּף:
 ה וְחֹשֶׁב אֹפֶדָתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו מִמְּנוֹ הוּא
 כְּמַעֲשֵׂהוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
 וְשֵׁשׁ מִשְׁזֹר כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְחֹשֶׁב

אֹפֶדָתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו מִמְּנוֹ הוּא כְּמַעֲשֵׂהוּ זָהָב
 תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזֹר כַּאֲשֶׁר
 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְהִמְנִין תְּקוּנָה דִּי עֲלוּהִי מִנָּה
 הוּא כְּעוֹבְדוּהִי דְּהֵבָא תְּכֵלֶא וְאַרְגָּמָא וְצִבְעֵי זָהָרִי
 וּבֹוץ שְׂזִיר כְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: ס וַיַּעֲשׂוּ
 אֶת־אֲבָנֵי הַשֹּׁהַם מִסֶּבֶת מִשְׁבַּצַּת זָהָב מִפְּתַחַת
 פְּתוּחֵי חוֹתֶם עַל־שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲשׂוּ
 אֶת־אֲבָנֵי הַשֹּׁהַם מִסֶּבֶת מִשְׁבַּצַּת זָהָב מִפְּתַחַת
 פְּתוּחֵי חוֹתֶם עַל־שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְעֲבָדוּ יֵת
 אֲבָנֵי בּוֹרֵלָא מְשַׁקֵּץ מְרַמָּץ דְּהֵבָא גְּלִיפִין כְּתֹב
 מִפְּרָשׁ עַל שְׁמֵהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ז וַיִּשֶׂם אֹתָם עַל
 כְּתֹפֶת הָאֹפֶד אֲבָנֵי זָהָב וְכָרוֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּשֶׂם אֹתָם עַל כְּתֹפֶת
 הָאֹפֶד אֲבָנֵי זָהָב וְכָרוֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֶת־מֹשֶׁה: וְשׂוּי יִתְהוֹן עַל כְּתֹפֶת דְּאֹפֹדָא אֲבָנֵי
 דּוֹכְרָנָא לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶ�ה: פ
 ח וַיַּעַשׂ אֶת־הַחֹשֶׁן מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂה אֹפֶד
 זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזֹר:
 וַיַּעַשׂ אֶת־הַחֹשֶׁן מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂה אֹפֶד זָהָב
 תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזֹר: וְעֲבָד יֵת
 חוּשְׁנָא עוֹבֵד אֶמֶן כְּעוֹבְדֵי אֹפֹדָא דְּהֵבָא תְּכֵלֶא
 וְאַרְגָּמָא וְצִבְעֵי זָהָרִי וּבֹוץ שְׂזִיר: ט רְבֹועֵי הָיָה
 כְּפֹול עָשׂוּ אֶת־הַחֹשֶׁן זֹרֶת אֲרָפֹ וְזֹרֶת רַחְבּוֹ
 כְּפֹול: רְבֹועֵי הָיָה כְּפֹול עָשׂוּ אֶת־הַחֹשֶׁן זֹרֶת אֲרָפֹ
 וְזֹרֶת רַחְבּוֹ כְּפֹול: מִרְבַּע הָיָה עֵיף עֲבָדוּ יֵת
 חוּשְׁנָא זֹרֶתָא אֲרָפָה וְזֹרֶתָא פְּתִיָה עֵיף: י וַיִּמְלְאוּ־
 בֹו אֲרָפָה טוֹרֵי אֲבָן טוֹר אֲדָם פְּטָרָה וּבִרְקַת
 הַטּוֹר הָאֶחָד: וַיִּמְלְאוּ־בֹו אֲרָפָה טוֹרֵי אֲבָן טוֹר
 אֲדָם פְּטָרָה וּבִרְקַת הַטּוֹר הָאֶחָד: וְאַשְׁלִימוּ בָהּ
 אֲרָפָא סְדְרֵי אֲבָן טָבָא סְדָרָא קְדָמָה סִמְקָן יִרְקָן
 וּבִרְקָן סְדָרָא חֵד: יא וְהַטּוֹר הַשֵּׁנִי נֶפֶד סְפִיר
 וְיִהְלֵם: וְהַטּוֹר הַשֵּׁנִי נֶפֶד סְפִיר וְיִהְלֵם: וְסְדָרָא
 תַּנְיָנָא אֲזַמְרָגְדִּין שְׂבִיזִי וְסִבְהָלוּם: יב וְהַטּוֹר
 הַשְּׁלִישִׁי לְשֵׁם שְׂבִי וְאַחֲלָמָה: וְהַטּוֹר הַשְּׁלִישִׁי

לָשֶׁם שָׁבוּ וְאֶחָלָמָה: וְסִדְרָא תְּלִיתָא קִנְפֵּי
 טְרָקִיא וְעֵין עָגְלָא: י' וְהַטּוֹר הַרְבִּיעִי תְּרִישִׁישׁ
 שָׁהֶם וְיִשְׁפָּה מוֹסֶבֶת מִשְׁבַּצַּת זָהָב בְּמִלְאָתָם:
 וְהַטּוֹר הַרְבִּיעִי תְּרִישִׁישׁ שָׁהֶם וְיִשְׁפָּה מוֹסֶבֶת
 מִשְׁבַּצַּת זָהָב בְּמִלְאָתָם: וְסִדְרָא רִבִּיעָא כְּרוֹם
 יָמָא וּבּוֹרְלָא וּפְנִיתֵי מִשְׁקָעֵן מְרַמָּעֵן דְּדָהָב
 בְּאַשְׁלֻמוֹתָהוֹן: י"ד וְהָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־
 יִשְׂרָאֵל הֵנָּה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם פְּתוּחֵי
 חֹתֶם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ לְשָׁנִים עֶשֶׂר שָׁבֹט:
 וְהָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵנָּה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
 עַל־שְׁמֹתָם פְּתוּחֵי חֹתֶם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ לְשָׁנִים
 עֶשֶׂר שָׁבֹט: וְאֲבָנִיא עַל שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין
 תְּרִמֵּי עֶסְרֵי עַל שְׁמֹתָהוֹן כְּתָב מְפָרֵשׁ כְּגִלּוֹף
 דְּעֻזָּא גִבֹּר עַל שְׁמָה לְתֵרִין עֶסֶר שְׁבָטִין:
 טו וַיַּעֲשׂוּ עַל־הַחֹשֶׁן שְׁרָשֶׁרֶת גְּבֻלַּת מַעֲשֵׂה
 עֶבֶת זָהָב טָהוֹר: וַיַּעֲשׂוּ עַל־הַחֹשֶׁן שְׁרָשֶׁרֶת
 גְּבֻלַּת מַעֲשֵׂה עֶבֶת זָהָב טָהוֹר: וַעֲבָדוּ עַל חוֹשְׁנָא
 תְּפִין מִתְחַמֵּן עוֹבֵד גְּדִילוֹ דְּהָב דְּכִי: טז וַיַּעֲשׂוּ
 שְׁתֵּי מִשְׁבַּצַּת זָהָב וּשְׁתֵּי מִבְּעָת זָהָב וַיִּתְּנוּ
 אֶת־שְׁתֵּי הַמִּבְּעָת עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן: וַיַּעֲשׂוּ
 שְׁתֵּי מִשְׁבַּצַּת זָהָב וּשְׁתֵּי מִבְּעָת זָהָב וַיִּתְּנוּ
 אֶת־שְׁתֵּי הַמִּבְּעָת עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן: וַעֲבָדוּ
 תְּרִמֵּין מְרַמָּעֵן דְּדָהָב וְתְּרִמֵּין עֻזָּן דְּדָהָב וַיִּהְיוּ
 ית תְּרִמֵּין עֻזָּתָא עַל תְּרִין סְטְרֵי חוֹשְׁנָא: יז וַיִּתְּנוּ
 שְׁתֵּי הָעֶבֶתֹת הַזֹּהָב עַל־שְׁתֵּי הַמִּבְּעָת עַל־
 קְצוֹת הַחֹשֶׁן: וַיִּתְּנוּ שְׁתֵּי הָעֶבֶתֹת הַזֹּהָב עַל־שְׁתֵּי
 הַמִּבְּעָת עַל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן: וַיִּהְיוּ תְּרִמֵּין גְּדִילָתָא
 דְּדָהָב עַל תְּרִמֵּין עֻזָּתָא עַל סְטְרֵי חוֹשְׁנָא:
 יח וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֶבֶתֹת נָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי
 הַמִּשְׁבָּצַת וַיִּתְּנֵם עַל־כְּתֹפֶת הָאָפֹד אֶל־מֹול
 פָּנָיו: וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֶבֶתֹת נָתְנוּ
 עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבָּצַת וַיִּתְּנֵם עַל־כְּתֹפֶת הָאָפֹד אֶל־
 מֹול פָּנָיו: וְיֵת תְּרִמֵּין גְּדִילָתָא דְּעַל תְּרִמֵּין
 סְטְרוֹהֵי יִהְיוּ עַל תְּרִמֵּין מְרַמָּעָתָא וַיִּהְבְּנוּ עַל

כְּתֹפֶת אָפֹדָא לְקַבֵּל אָפוּהֵי: יט וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי
 מִבְּעָת זָהָב וַיִּשְׁיֻמוּ עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן
 עַל־שְׁפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־עֶבֶר הָאָפֹד בֵּיתָה: וַיַּעֲשׂוּ
 שְׁתֵּי מִבְּעָת זָהָב וַיִּשְׁיֻמוּ עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן
 עַל־שְׁפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־עֶבֶר הָאָפֹד בֵּיתָה: וַעֲבָדוּ
 תְּרִמֵּין עֻזָּן דְּדָהָב וְשׁוּיָאיו עַל תְּרִין סְטְרֵי חוֹשְׁנָא
 עַל סְפָתָה דִּי לְעֶבְרָא דְּאָפֹדָא מְלָגִיו: כ וַיַּעֲשׂוּ
 שְׁתֵּי מִבְּעָת זָהָב וַיִּתְּנֵם עַל־שְׁתֵּי כְּתֹפֶת הָאָפֹד
 מִלְּמַטָּה מִמֹּול פָּנָיו לְעֻמָּת מַחְבְּרָתוֹ מִמַּעַל
 לְחֹשֶׁב הָאָפֹד: וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מִבְּעָת זָהָב וַיִּתְּנֵם
 עַל־שְׁתֵּי כְּתֹפֶת הָאָפֹד מִלְּמַטָּה מִמֹּול פָּנָיו לְעֻמָּת
 מַחְבְּרָתוֹ מִמַּעַל לְחֹשֶׁב הָאָפֹד: וַעֲבָדוּ תְּרִמֵּין
 עֻזָּן דְּדָהָב וַיִּהְבְּנוּ עַל תְּרִמֵּין כְּתֹפֶת אָפֹדָא
 מְלָרַע מִלְּקַבֵּל אָפוּהֵי לְקַבֵּל בֵּית לופִי מַעֲלוֹי
 לְהִמֵּין אָפֹדָא: כא וַיִּרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן מִמִּבְּעָתוֹ
 אֶל־מִבְּעָת הָאָפֹד בְּפִתִּיל תְּכֵלֶת לְהִיָּת עַל־
 חֹשֶׁב הָאָפֹד וְלֹא־יִזְוַח הַחֹשֶׁן מִעַל הָאָפֹד
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן
 מִמִּבְּעָתוֹ אֶל־מִבְּעָת הָאָפֹד בְּפִתִּיל תְּכֵלֶת לְהִיָּת
 עַל־חֹשֶׁב הָאָפֹד וְלֹא־יִזְוַח הַחֹשֶׁן מִעַל הָאָפֹד
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיַּחֲדוּן יֵת חוֹשְׁנָא
 מִעֻזָּתָה לְעֻזָּתָא דְּאָפֹדָא בְּחוּטָא דְּתְּכֵלֶתָא
 לְמַחְוֵי עַל הִמֵּין אָפֹדָא וְלֹא יִתְפָּרֵק חוֹשְׁנָא
 מִעֻזָּי אָפֹדָא כְּמָא דִּי פְקִיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: כב
 שְׁלִישִׁי כג וַיַּעַשׂ אֶת־מַעֲלֵי הָאָפֹד מַעֲשֵׂה אֲרָג
 כָּלִיל תְּכֵלֶת: וַיַּעַשׂ אֶת־מַעֲלֵי הָאָפֹד מַעֲשֵׂה אֲרָג
 כָּלִיל תְּכֵלֶת: וַעֲבָד יֵת מַעֲלֵי דְּאָפֹדָא עוֹבֵד
 מַחֵי גְמִיר תְּכֵלָא: כד וּפִי־הַמַּעֲלֵי בְּתוֹכוֹ כְּפִי
 תַּחֲרָא שְׁפָה לְפָיו סָבִיב לֹא יִקְרָע: וּפִי־הַמַּעֲלֵי
 בְּתוֹכוֹ כְּפִי תַּחֲרָא שְׁפָה לְפָיו סָבִיב לֹא יִקְרָע:
 וּפּוֹם מַעֲלֵי כְּפִיל לְגוּה כְּפּוֹם שְׂרָנָן תּוֹרָא מִקָּף
 לְפּוֹמָה סָחוֹר סָחוֹר לֹא יִתְבָּעֵ: כה וַיַּעֲשׂוּ עַל־
 שׁוּלֵי הַמַּעֲלֵי רְמוּזֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
 מְשׁוֹר: וַיַּעֲשׂוּ עַל־שׁוּלֵי הַמַּעֲלֵי רְמוּזֵי תְּכֵלֶת

וְאֶרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מִשּׁוֹר: וַעֲבָדוּ עַל שְׂפוּלֵי
מַעֲלָא רְמוּנֵי תַּכְלָא וְאַרְגָּמָא וַצִּבְע זְהוּרִי שְׁזִיר:
כֹּה וַיַּעֲשׂוּ פַעֲמֹנֵי זָהָב מְהוּר וַיִּתְּנוּ אֶת־
הַפַּעֲמֹנִים בְּתוֹךְ הָרְמוֹנִים עַל־שׁוּלֵי הַמַּעֲוִיל
סָבִיב בְּתוֹךְ הָרְמוֹנִים: וַיַּעֲשׂוּ פַעֲמֹנֵי זָהָב מְהוּר
וַיִּתְּנוּ אֶת־הַפַּעֲמֹנִים בְּתוֹךְ הָרְמוֹנִים עַל־שׁוּלֵי
הַמַּעֲוִיל סָבִיב בְּתוֹךְ הָרְמוֹנִים: וַעֲבָדוּ זָגִיא דְּהָב
דְּכִי וַיִּהְיוּ יֵת זָגִיא בְּגוּ רְמוּנִיא עַל שְׂפוּלֵי
מַעֲלָא סְחוּר סְחוּר בְּגוּ רְמוּנִיא: כֹּה פַעֲמָן וְרֹמָן
פַּעֲמָן וְרֹמָן עַל־שׁוּלֵי הַמַּעֲוִיל סָבִיב לִשְׂרֵת
בְּאֶשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: פַּעֲמָן וְרֹמָן פַּעֲמָן
וְרֹמָן עַל־שׁוּלֵי הַמַּעֲוִיל סָבִיב לִשְׂרֵת בְּאֶשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: זָגִיא וְרֹמָנָא זָגִיא וְרֹמָנָא עַל
שְׂפוּלֵי מַעֲלָא סְחוּר סְחוּר לִשְׂמֶשָׁא כְּמָא דִּי
פַּקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: ס כֹּה וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפִּתְּנָת שֵׁשׁ
מַעֲשָׂה אֶרֶג לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו: וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפִּתְּנָת
שֵׁשׁ מַעֲשָׂה אֶרֶג לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו: וַעֲבָדוּ יֵת כִּתּוּנִין
דְּבוּצָא עוֹבֵד מְחִי לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו: כֹּה וְאֵת
הַמִּצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאֶת־פָּאֲרֵי הַמִּגְבָּעֶת שֵׁשׁ וְאֶת־
מִכְנָסֵי הַבֵּד שֵׁשׁ מִשּׁוֹר: וְאֵת הַמִּצְנֶפֶת שֵׁשׁ
וְאֶת־פָּאֲרֵי הַמִּגְבָּעֶת שֵׁשׁ וְאֶת־מִכְנָסֵי הַבֵּד שֵׁשׁ
מִשּׁוֹר: יֵת מִצְנֶפֶת דְּבוּצָא יֵת שִׁבְח כּוּבְעִיא
דְּבוּצָא יֵת מִכְנָסֵי כּוּצָא דְּבוּץ שְׁזִיר: כֹּה וְאֵת־
הָאֲבִגְמֹת שֵׁשׁ מִשּׁוֹר וְתַכְלָת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי מַעֲשָׂה רָקִם בְּאֶשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:
וְאֶת־הָאֲבִגְמֹת שֵׁשׁ מִשּׁוֹר וְתַכְלָת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי מַעֲשָׂה רָקִם בְּאֶשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: יֵת
הַמִּנָּא דְּבוּץ שְׁזִיר וְתַכְלָא וְאַרְגָּמָא וַצִּבְע זְהוּרִי
עוֹבֵד צִיר כְּמָא דִּי פַקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: ס וַיַּעֲשׂוּ
אֶת־צִיץ נֹר־הַקֹּדֶשׁ זָהָב מְהוּר וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו
מִכְתָּב פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה: וַיַּעֲשׂוּ
אֶת־צִיץ נֹר־הַקֹּדֶשׁ זָהָב מְהוּר וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו
מִכְתָּב פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה: וַעֲבָדוּ יֵת
צִיצָא כְּלִילָא דְּקוּדְשָׁא דְּהָב דְּכִי וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו

גְּלִיפָן כְּתָב מִפְּרֶשׁ קֹדֶשׁ לִי: אֵל וַיִּתְּנוּ עָלָיו
פִּתִּיל תַּכְלָת לְתֵת עַל־הַמִּצְנֶפֶת מִלְּמַעְלָה
בְּאֶשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּתְּנוּ עָלָיו פִּתִּיל
תַּכְלָת לְתֵת עַל־הַמִּצְנֶפֶת מִלְּמַעְלָה בְּאֶשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּהְיוּ עָלָיו חוּטָא תַּכְלָתָא
לְמִתָּן עַל מִצְנֶפֶת מִלְּעֵלָא כְּמָא דִּי פַקִּיד יֵי יֵת
מֹשֶׁה: ס לֵב וְתַכְלָל כְּלִי־עֲבֹדָת מִשְׁכָּן אֹהֶל מוֹעֵד
וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה בֶּן עֶשְׂרִי: וְתַכְלָל כְּלִי־עֲבֹדָת מִשְׁכָּן אֹהֶל
מוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה בֶּן עֶשְׂרִי: וְשִׁלִּים כָּל פֶּלֶחָן מִשְׁכָּנָא
מִשְׁכָּן זִמְנָא וַעֲבָדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דִּי פַקִּיד יֵי
יֵת מֹשֶׁה בֶּן עֶבְדּוֹ: פ

רַבִּיעִי לֵב וַיִּבְיֹאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן אֶל־מֹשֶׁה אֶת־הָאֹהֶל
וְאֶת־כְּלִי־כְלָיו קְרָסִיו קְרָשָׁיו בְּרִיחָיו וְעַמּוּדָיו
וְאֶדְנָיו: וַיִּבְיֹאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן אֶל־מֹשֶׁה אֶת־הָאֹהֶל
וְאֶת־כְּלִי־כְלָיו קְרָסִיו קְרָשָׁיו בְּרִיחָיו וְעַמּוּדָיו
וְאֶדְנָיו: וְאֶת־יֹאֵל יֵת מִשְׁכָּנָא לְמֹשֶׁה יֵת מִשְׁכָּנָא
וְיֵת כָּל מְנוּחֵי פוּרְפוּחֵי דְּפוּחֵי עֲבֹדָה וְעַמּוּדוּחֵי
וּסְמִכּוּחֵי: ל וְאֶת־מִכְסֵּה עוֹרֹת הָאֵילָם
הַמְּאֻדָּמִים וְאֶת־מִכְסֵּה עוֹרֹת הַתְּחָשִׁים וְאֵת
פֶּרֶכֶת הַמִּסְדָּ: וְאֶת־מִכְסֵּה עוֹרֹת הָאֵילָם
הַמְּאֻדָּמִים וְאֶת־מִכְסֵּה עוֹרֹת הַתְּחָשִׁים וְאֵת פֶּרֶכֶת
הַמִּסְדָּ: וְיֵת חוּפָא מִשְׁכֵּי דְּדִכְרֵי מִסְמָקֵי וְיֵת
חוּפָא מִשְׁכֵּי דְּסִסְגוּנָא וְיֵת פֶּרֶכְתָּא דְּפִרְסָא:
ל וְאֶת־אֲרוֹן הָעֵדֻת וְאֶת־כְּדָיו וְאֵת הַכַּפֹּרֶת: יֵת
אֲרוֹנָא דְּסִסְדוּתָא וְיֵת אֲרִיחּוּחֵי וְיֵת כַּפֹּרֶת:
ל וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֶת־כְּלָיו וְאֵת לֶחֶם הַפָּנִים:
אֶת־הַשֻּׁלְחָן אֶת־כְּלָיו וְאֵת לֶחֶם הַפָּנִים: יֵת
פִּתּוּחָא יֵת כָּל מְנוּחֵי וְיֵת לֶחֶם אֲפִיא: ל וְאֵת־
הַמִּנְחָה הַטְּהוֹרָה אֶת־נִרְתִּיהָ נִרְתַּת הַמַּעֲרָכָה
וְאֶת־כְּלָיֶיהָ וְאֵת שְׁמֹן הַמָּאֹר: אֶת־הַמִּנְחָה
הַטְּהוֹרָה אֶת־נִרְתִּיהָ נִרְתַּת הַמַּעֲרָכָה וְאֶת־כְּלָיֶיהָ

וְאֵת שְׁמֵן הַמֶּאֱוֹר: יֵת מִנְרֵתָא דְכִיתָא יֵת בּוֹצִינְהָא
 בּוֹצִינִי סִדְרָא וְיֵת כָּל מְנַהָא וְיֵת מִשְׁחָא
 דְּאִנְהִירוּתָא: לֹא וְאֵת מִזְבַּח הַזֹּהֵב וְאֵת שְׁמֵן
 הַמִּשְׁחָה וְאֵת קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֵת מִסְךְ פֶּתַח
 הָאֹהֶל: וְאֵת מִזְבַּח הַזֹּהֵב וְאֵת שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וְאֵת
 קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֵת מִסְךְ פֶּתַח הָאֹהֶל: וְיֵת
 מִדְבַּח דְּדֹהֶבָא וְיֵת מִשְׁחָא דְרִבּוּתָא וְיֵת קְטֹרֶת
 בּוֹסְמִיָּא וְיֵת פָּרָסָא דְתִרְעָא מִשְׁכָּנָא: לֹא אֵת |
 מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֵת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ
 אֶת־בְּרִיּוֹ וְאֶת־כָּל־כִּלָּיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ:
 אֵת | מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֵת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ
 אֶת־בְּרִיּוֹ וְאֶת־כָּל־כִּלָּיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ: יֵת
 מִדְבַּחָא דְנִחָשָׁא וְיֵת סִדְרָא דְנִחָשָׁא דִּילָהּ יֵת
 אֲרִיחֻהִי וְיֵת כָּל מְנוּהִי יֵת פִּיּוּרָא וְיֵת בְּסִיסָה:
 מ אֵת קַלְעֵי הַחֹצֵר אֶת־עַמּוּדֶיהָ וְאֶת־אֲדָנֶיהָ
 וְאֶת־הַמִּסְךְ לְשַׁעַר הַחֹצֵר אֶת־מִיתְרֵיו
 וְיִתְדֶיהָ וְאֵת כָּל־כִּלָּי עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל
 מוֹעֵד: אֵת קַלְעֵי הַחֹצֵר אֶת־עַמּוּדֶיהָ וְאֶת־אֲדָנֶיהָ
 וְאֶת־הַמִּסְךְ לְשַׁעַר הַחֹצֵר אֶת־מִיתְרֵיו וְיִתְדֶיהָ
 וְאֵת כָּל־כִּלָּי עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל מוֹעֵד: יֵת
 סִדְרֵי דְדֹרְתָא יֵת עַמּוּדָהָא וְיֵת סַמְכָהָא וְיֵת פָּרָסָא
 לְתִרְעָא דִרְתָּא יֵת אֶטוּנוּהִי וְסַמְכָהָא וְיֵת כָּל מְנִי
 פֶלְחֵן מִשְׁכָּנָא לְמִשְׁכָּן זִמְנָא: מ אֶת־בִּגְדֵי
 הַשָּׂרָד לְשָׂרָת בִּקְדָּשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן
 הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן: אֶת־בִּגְדֵי הַשָּׂרָד
 לְשָׂרָת בִּקְדָּשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן
 וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן: יֵת לְבוּשֵׁי שְׁמוּשָׁא
 לְשִׁמְשָׁא בְּקוּדָשָׁא יֵת לְבוּשֵׁי קוּדָשָׁא לְאַהֲרֹן
 כְּהֵנָּא וְיֵת לְבוּשֵׁי כְנוּזִי לְשִׁמְשָׁא: מ כָּל אֲשֶׁר־
 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֶּן עֲשׂוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
 כָּל־הָעֲבֹדָה: כָּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֶּן
 עֲשׂוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הָעֲבֹדָה: כָּל דִּי פִקִּיד
 יֵי יֵת מֹשֶׁה בֶּן עֲבֹדוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יֵת כָּל פֶּלְחָנָא:
 מ וְיִרְא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ

אֵתָּה כָּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בֶּן עֲשׂוֹ וַיְבָרֶךְ אֹתָם
 מֹשֶׁה: וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ
 אֵתָּה כָּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בֶּן עֲשׂוֹ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה:
 וַחֲזָא מֹשֶׁה יֵת כָּל עֲבֹדָתָא וְהָא עֲבָדוּ יֵתָּה כְּמָא
 דִּי פִקִּיד יֵי בֶן עֲבָדוֹ וַיְבָרֶךְ יִתְהוֹן מֹשֶׁה: פ
 חֲמִישִׁי א וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וַיְבָרֶךְ
 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה
 לְמִימָר: ב יוֹם־הַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֲדָשׁ
 תִּקִּים אֶת־מִשְׁכָּן אֹהֶל מוֹעֵד: ב יוֹם־הַחֲדָשׁ
 הָרִאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֲדָשׁ תִּקִּים אֶת־מִשְׁכָּן אֹהֶל
 מוֹעֵד: ב יוֹמָא יִרְחָא קִדְמָאָה בְּחַד לִירְחָא תִּקִּים
 יֵת מִשְׁכָּנָא מִשְׁכָּן זִמְנָא: ג וְשִׁמְתָּ שֵׁם אֵת אֲרוֹן
 הָעֵדוּת וְסַפְתָּ עַל־הָאֲרוֹן אֶת־הַפָּרֻכַּת: וְשִׁמְתָּ
 שֵׁם אֵת אֲרוֹן הָעֵדוּת וְסַפְתָּ עַל־הָאֲרוֹן אֶת־
 הַפָּרֻכַּת: וְתִשׁוּי תִּמֵּן יֵת אֲרוֹנָא דְסִדְרוּתָא וְתִשַּׁל
 עַל אֲרוֹנָא יֵת פָּרֻכָּתָא: ד וְהִבֵּאתָ אֶת־הַשְּׁלֹחַן
 וְעִרְכָתָּ אֶת־עַרְכּוֹ וְהִבֵּאתָ אֶת־הַמִּנְרָה וְהַעֲלִיתָ
 אֶת־נִרְתִּיהָ: וְהִבֵּאתָ אֶת־הַשְּׁלֹחַן וְעִרְכָתָּ אֶת־
 עַרְכּוֹ וְהִבֵּאתָ אֶת־הַמִּנְרָה וְהַעֲלִיתָ אֶת־נִרְתִּיהָ:
 וְתַעַל יֵת פִּתּוּרָא וְתִסְדֹּר יֵת סִדְרָה וְתַעַל יֵת
 מִנְרֵתָא וְתִדְלַק יֵת בּוֹצִינְהָא: ה וְנִתְתָּה אֵת־
 מִזְבַּח הַזֹּהֵב לְקִטְרֹת לִפְנֵי אֲרוֹן הָעֵדוּת
 וְשִׁמְתָּ אֶת־מִסְךְ הַפֶּתַח לְמִשְׁכָּן: וְנִתְתָּה
 אֶת־מִזְבַּח הַזֹּהֵב לְקִטְרֹת לִפְנֵי אֲרוֹן הָעֵדוּת
 וְשִׁמְתָּ אֶת־מִסְךְ הַפֶּתַח לְמִשְׁכָּן: וְתִמֵּן יֵת
 מִדְבַּחָא דְדֹהֶבָא לְקִטְרֹת בּוֹסְמִיָּא קְדָם אֲרוֹנָא
 דְסִדְרוּתָא וְתִשׁוּי יֵת פָּרָסָא דְתִרְעָא לְמִשְׁכָּנָא:
 ו וְנִתְתָּה אֵת מִזְבַּח הָעֹלָה לִפְנֵי פֶתַח מִשְׁכָּן
 אֹהֶל־מוֹעֵד: וְנִתְתָּה אֵת מִזְבַּח הָעֹלָה לִפְנֵי פֶתַח
 מִשְׁכָּן אֹהֶל־מוֹעֵד: וְתִמֵּן יֵת מִדְבַּחָא דְעֻלְתָּא קְדָם
 תִּרְעָא מִשְׁכָּנָא מִשְׁכָּן זִמְנָא: ז וְנִתְתָּ אֶת־הַכִּיֹּר
 בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנִתְתָּ שֵׁם מַיִם:
 וְנִתְתָּ אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנִתְתָּ
 שֵׁם מַיִם: וְתִמֵּן יֵת פִּיּוּרָא בֵּין מִשְׁכָּן זִמְנָא וּבֵין

מִדְבָּחָא וְתַמֵּן תַּמֵּן מִיָּא: ה' וּשְׁמַתָּ אֶת־הַחֲצֵר סָבִיב וְנִתְּתָה אֶת־מִסְדָּ שְׁעַר הַחֲצֵר: וּשְׁמַתָּ אֶת־הַחֲצֵר סָבִיב וְנִתְּתָה אֶת־מִסְדָּ שְׁעַר הַחֲצֵר: וּתְשׁוּי יֵת דִּרְתָּא סְחוּר סְחוּר וְתַמֵּן יֵת פִּרְסָא דִּתְרַע דִּרְתָּא: ט' וְלִקְחֵתָּ אֶת־שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וּמִשְׁחָתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וְקִדְשֵׁתָּ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־בְּלִיּוֹ וְהָיָה קֹדֶשׁ: וְלִקְחֵתָּ אֶת־שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וּמִשְׁחָתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וְקִדְשֵׁתָּ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־בְּלִיּוֹ וְהָיָה קֹדֶשׁ: וְתַסֵּב יֵת מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא וְתִרְבִּי יֵת מִשְׁכָּנָא וְיֵת כָּל דִּי בֵּה וְתִקְדַּשׁ יֵתָּה וְיֵת כָּל מְנוּהִי וְיֵהִי קוּדְשָׁא: י' וּמִשְׁחָתָּ אֶת־מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־בְּלִיּוֹ וְקִדְשֵׁתָּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ: וּמִשְׁחָתָּ אֶת־מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־בְּלִיּוֹ וְקִדְשֵׁתָּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ: וְתִרְבִּי יֵת מִדְּבָחָא דְעֻלְתָּא וְיֵת כָּל מְנוּהִי וְתִקְדַּשׁ יֵת מִדְּבָחָא וְיֵהִי מִדְּבָחָא קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין: י"א וּמִשְׁחָתָּ אֶת־הַכִּיּוֹר וְאֶת־בָּגְדָיו וְקִדְשֵׁתָּ אֹתוֹ: וּמִשְׁחָתָּ אֶת־הַכִּיּוֹר וְאֶת־בָּגְדָיו וְקִדְשֵׁתָּ אֹתוֹ: וְתִרְבִּי יֵת כִּיּוֹרָא וְיֵת בְּסִיסָהּ וְתִקְדַּשׁ יֵתָּה: י"ב וְהִקְרַבְתָּ אֶת־אֶהֱרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרַחַצְתָּ אֹתָם בַּמַּיִם: וְהִקְרַבְתָּ אֶת־אֶהֱרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרַחַצְתָּ אֹתָם בַּמַּיִם: וְתִקְרַב יֵת אֶהֱרֹן וְיֵת בְּנוֹהִי לִתְרַע מִשְׁכָּן זְמָנָא וְתַסְחִי יֵתָּהּ וְיֵתָּהּ בַּמַּיִם: י"ג וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אֶהֱרֹן אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ וּמִשְׁחָתָּ אֹתוֹ וְקִדְשֵׁתָּ אֹתוֹ וְכֹתֵן לִי: וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אֶהֱרֹן אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ וּמִשְׁחָתָּ אֹתוֹ וְקִדְשֵׁתָּ אֹתוֹ וְכֹתֵן לִי: וְתִלְבַּשׁ יֵת אֶהֱרֹן יֵת לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא וְתִרְבִּי יֵתָּה וְתִקְדַּשׁ יֵתָּה וְיִשְׁמַשׁ קֳדָמִי: י"ד וְאֶת־בָּגְדֵי תַקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם כְּתֹנֶת: וְתִרְבִּי יֵתָּה וְתִקְדַּשׁ יֵתָּה וְיִשְׁמַשׁ קֳדָמִי: י"ה וְאֶת־בָּגְדֵי תַקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם כְּתֹנֶת: וְתִרְבִּי יֵתָּה וְתִקְדַּשׁ יֵתָּה וְיִשְׁמַשׁ קֳדָמִי: י"ז וּמִשְׁחָתָּ אֹתָם כַּאֲשֶׁר מִשְׁחָתָּ אֶת־אֲבִיהֶם וְכַהֲנֵנוּ לִי וְהָיְתָה לָהֶם מִשְׁחָתָם לְכַהֲנֵת

עוֹלָם לְדוֹרֵתָם: וּמִשְׁחָתָּ אֹתָם כַּאֲשֶׁר מִשְׁחָתָּ אֶת־אֲבִיהֶם וְכַהֲנֵנוּ לִי וְהָיְתָה לָהֶם מִשְׁחָתָם לְכַהֲנֵת עוֹלָם לְדוֹרֵתָם: וְתִרְבִּי יֵתָּהּ וְיִשְׁמַשׁ קֳדָמִי וְתִהְיֶה לְמַהְיֵה לְהוֹן רְבוּתָהּ וְלְכַהֲנֵת עֲלֵם לְדִרְהוֹן: ט"ז וְיַעֲשֵׂה מִשְׁחָה כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עֲשֵׂה: וְיַעֲשֵׂה מִשְׁחָה כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עֲשֵׂה: וְעַבֵּד מִשְׁחָה כָּל־דִּי פִקִּיד יְיָ יֵתָּה כֵּן עַבֵּד: ס

שִׁישׁ י" וְיֵהִי בַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיתָ בַּאֲחֵד לַחֲדָשׁ הַחֹקֵם הַמִּשְׁכָּן: וְיֵהִי בַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיתָ בַּאֲחֵד לַחֲדָשׁ הַחֹקֵם הַמִּשְׁכָּן: וְהָיָה כִּנְחָא קֳדָמָהּ בַּשָּׁפָא תִנְחָא בַּחֲדָשׁ לִיְרֵחָא אֲתָקֵם מִשְׁכָּנָא: י"ח וְיִקָּם מִשְׁחָה אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְיִתֵּן אֶת־אֲדָנָיו וְיִשֹּׁם אֶת־קִרְשָׁיו וְיִתֵּן אֶת־בְּרִיחָיו וְיִקָּם אֶת־עַמּוּדָיו: וְיִקָּם מִשְׁחָה אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְיִתֵּן אֶת־אֲדָנָיו וְיִשֹּׁם אֶת־קִרְשָׁיו וְיִתֵּן אֶת־בְּרִיחָיו וְיִקָּם אֶת־עַמּוּדָיו: וְאֲקָם מִשְׁחָה יֵת מִשְׁכָּנָא וְיִהְיֶה יֵת סְמֻכָּהּ וְשׁוּי יֵת דְּפוּהִי וְיִהְיֶה יֵת עֲבֻרָהּ וְאֲקָם יֵת עַמּוּדָהּ: י"ט וְיִפְרֹשׁ אֶת־הָאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן וְיִשֹּׁם אֶת־מַכְסָּהּ הָאֹהֶל עָלָיו מִלְּמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מִשְׁחָה: וְיִפְרֹשׁ אֶת־הָאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן וְיִשֹּׁם אֶת־מַכְסָּהּ הָאֹהֶל עָלָיו מִלְּמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מִשְׁחָה: וְפִרְסָא יֵת פִּרְסָא עַל מִשְׁכָּנָא וְשׁוּי יֵת חוּפָּא דְּמִשְׁכָּנָא עֲלוּהִי מִלְּעֻלָּא כַּמָּא דִּי פִקִּיד יְיָ יֵת מִשְׁחָה: ס כ' וְיִקָּח וְיִתֵּן אֶת־הָעֵדֻת אֶל־הָאָרֶץ וְיִשֹּׁם אֶת־הַבָּדִים עַל־הָאָרֶץ וְיִתֵּן אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֶץ מִלְּמַעְלָה: וְיִקָּח וְיִתֵּן אֶת־הָעֵדֻת אֶל־הָאָרֶץ וְיִשֹּׁם אֶת־הַבָּדִים עַל־הָאָרֶץ וְיִתֵּן אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֶץ מִלְּמַעְלָה: וְיִסֵּב וְיִהְיֶה יֵת סְהֻדָּתָא לְאֲרֻנָּא וְשׁוּי יֵת אֲרִיחָא עַל אֲרֻנָּא וְיִהְיֶה יֵת כַּפֹּרֶת עַל אֲרֻנָּא מִלְּעֻלָּא: כ"א וְיִבְא אֶת־הָאָרֶץ אֶל־הַמִּשְׁכָּן וְיִשֹּׁם אֶת־פֶּרֶכַת הַמִּסְדָּ וְיִסְדָּ עַל אֲרֹן הָעֵדוּת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה

הַעֲלָה שָׁם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֱהִל־מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו
 אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
 מֹשֶׁה: וְיֵת מִדְּבַחָא דְעֻלְתָּא שׁוּי בְּתַרְע מִשְׁכְּנָא
 מִשְׁכַּן זְמָנָא וְאֶסְק עֲלוּהִי יֵת עֻלְתָּא וְיֵת מִנְחָתָא
 כְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: ס ל וַיִּשֶׁם אֶת־הַכִּיּוֹר
 בֵּין־אַהֵל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן שְׁמָהּ מִיָּם
 לְרַחֲצָה: וַיִּשֶׁם אֶת־הַכִּיּוֹר בֵּין־אַהֵל מוֹעֵד וּבֵין
 הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן שְׁמָהּ מִיָּם לְרַחֲצָה: וְשׁוּי יֵת כִּיּוֹרָא
 בֵּין מִשְׁכַּן זְמָנָא וּבֵין מִדְּבַחָא וַיִּהֵב תַּמָּן מִיָּא
 לְקֹדֶשׁ: לא וַרְחֲצוּ מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנָיו
 אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: וַרְחֲצוּ מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה
 וְאַהֲרֹן וּבְנָיו אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: וַיִּקְדְּשׁוּן
 מִנֶּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנֵיהֶם יֵת יְדֵיהֶן וְיֵת רַגְלֵיהֶן:
 לב בְּבֹאֲם אֶל־אַהֵל מוֹעֵד וּבְקִרְבָּתְכֶם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ
 יִרְחֲצוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: בְּבֹאֲם
 אֶל־אַהֵל מוֹעֵד וּבְקִרְבָּתְכֶם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ יִרְחֲצוּ
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: כְּמַעֲלֵהוֹן לְמִשְׁכַּן
 זְמָנָא וּבְמִקְרָבָהוֹן לְמִדְּבַחָא יִקְדְּשׁוּן כְּמָא דִּי
 פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: ס ג וַיִּקֶּם אֶת־הַחֲצֹר סָבִיב
 לְמִשְׁכָּן וּלְמִזְבֵּחַ וַיִּתֵּן אֶת־מִסְדָּ שַׁעַר הַחֲצֹר
 וַיְכַל מֹשֶׁה אֶת־הַמְּלָאכָה: וַיִּקֶּם אֶת־הַחֲצֹר
 סָבִיב לְמִשְׁכָּן וּלְמִזְבֵּחַ וַיִּתֵּן אֶת־מִסְדָּ שַׁעַר הַחֲצֹר
 וַיְכַל מֹשֶ�ה אֶת־הַמְּלָאכָה: וְאַקֶּם יֵת דִּרְתָּא סְחוּר
 סְחוּר לְמִשְׁכְּנָא וּלְמִדְּבַחָא וַיִּהֵב יֵת פֶּרֶסָא דְתַרְע
 דִּרְתָּא וְשִׁיצי מֹשֶׁה יֵת עֲבִידָא: פ

מִפְסוּר לז וַיִּכֶּם הָעֵנָן אֶת־אַהֵל מוֹעֵד וּבִכְבוֹד יְהוָה
 מָלָא אֶת־הַמִּשְׁכָּן: וַיִּכֶּם הָעֵנָן אֶת־אַהֵל מוֹעֵד
 וּבִכְבוֹד יְהוָה מָלָא אֶת־הַמִּשְׁכָּן: וַחֲפָא עֲנָנָא יֵת
 מִשְׁכַּן זְמָנָא וַיִּקְרָא דִּי אֶתְמַלִּי יֵת מִשְׁכְּנָא:
 לח וְלֹא־יְכַל מֹשֶׁה לְבֹאֵ אֶל־אַהֵל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן
 עָלָיו הָעֵנָן וּבִכְבוֹד יְהוָה מָלָא אֶת־הַמִּשְׁכָּן:
 וְלֹא־יְכַל מֹשֶׁה לְבֹאֵ אֶל־אַהֵל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן עָלָיו
 הָעֵנָן וּבִכְבוֹד יְהוָה מָלָא אֶת־הַמִּשְׁכָּן: וְלֹא יְכִיל
 מֹשֶׁה לְמַעַל לְמִשְׁכַּן זְמָנָא אֲרִי שְׂרָא עֲלוּהִי עֲנָנָא

אֶת־מֹשֶׁה: וַיִּכָּא אֶת־הָאָרֶץ אֶל־הַמִּשְׁכָּן וַיִּשֶׁם אֶת־
 פֶּרֶכְתַּת הַמִּסְדָּ וַיִּסְדָּ עַל אֲרוֹן הָעֲדוּת כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: וְאַעַל יֵת אֲרוֹנָא לְמִשְׁכְּנָא וְשׁוּי
 יֵת פֶּרֶכְתָּא דְפֶרֶסָא וְאַטֵּל עַל אֲרוֹנָא דְסִדְהוּתָא
 כְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶ�ה: ס כב וַיִּתֵּן אֶת־
 הַשְּׁלֶחָן בְּאַהֵל מוֹעֵד עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן צִפְנָהּ
 מַחוּץ לְפֶרֶכְתַּת: וַיִּתֵּן אֶת־הַשְּׁלֶחָן בְּאַהֵל מוֹעֵד עַל
 יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן צִפְנָהּ מַחוּץ לְפֶרֶכְתַּת: וַיִּהֵב יֵת פְּתוּרָא
 כְּמִשְׁכַּן זְמָנָא עַל צִדָּא דְמִשְׁכְּנָא צִפּוֹנָא מִבְּרָא
 לְפֶרֶכְתָּא: כג וַיַּעֲרֹךְ עָלָיו עֲרֹךְ לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה
 כַּאֲשֶ�ר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶ�ה: וַיַּעֲרֹךְ עָלָיו עֲרֹךְ
 לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶ�ה:
 וְסִדֵּר עֲלוּהִי סִדוּר דְלֶחֶם קֳדָם יֵי כְּמָא דִּי פִקִּיד
 יֵי יֵת מֹשֶ�ה: ס כד וַיִּשֶׁם אֶת־הַמִּנְחָה בְּאַהֵל
 מוֹעֵד נֶכַח הַשְּׁלֶחָן עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן נִגְבָּה:
 וַיִּשֶׁם אֶת־הַמִּנְחָה בְּאַהֵל מוֹעֵד נֶכַח הַשְּׁלֶחָן עַל
 יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן נִגְבָּה: וְשׁוּי יֵת מִנְרָתָא כְּמִשְׁכַּן זְמָנָא
 לְקַבֵּל פְּתוּרָא עַל צִדָּא דְמִשְׁכְּנָא לְדְרוֹמָא:
 כה וַיַּעַל הַנֶּרֶת לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֶת־מֹשֶ�ה: וַיַּעַל הַנֶּרֶת לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֶת־מֹשֶ�ה: וְאַדְלַק בּוֹצִינְהָא קֳדָם יֵי כְּמָא דִּי
 פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶ�ה: ס כו וַיִּשֶׁם אֶת־מִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב
 בְּאַהֵל מוֹעֵד לִפְנֵי הַפֶּרֶכְתַּת: וַיִּשֶׁם אֶת־מִזְבֵּחַ
 הַזֹּהֵב בְּאַהֵל מוֹעֵד לִפְנֵי הַפֶּרֶכְתַּת: וְשׁוּי יֵת
 מִדְּבַחָא דְדִבְחָא כְּמִשְׁכַּן זְמָנָא קֳדָם פֶּרֶכְתָּא:
 כז וַיִּקְמַר עָלָיו קְטֹרֶת סַמִּים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֶת־מֹשֶ�ה: וַיִּקְמַר עָלָיו קְטֹרֶת סַמִּים כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֶת־מֹשֶ�ה: וְאַקְטֵר עֲלוּהִי קְטֹרֶת בּוֹסְמִין
 כְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: ס

שְׁבִיעִי כח וַיִּשֶׁם אֶת־מִסְדָּ הַפֶּתַח לְמִשְׁכָּן: וַיִּשֶׁם
 אֶת־מִסְדָּ הַפֶּתַח לְמִשְׁכָּן: וְשׁוּי יֵת פֶּרֶסָא דְתַרְעָא
 לְמִשְׁכְּנָא: כט וְאַתֵּל מִזְבֵּחַ הָעֹלָה שָׁם פֶּתַח
 מִשְׁכַּן אֱהִל־מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־
 הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶ�ה: וְאַתֵּל מִזְבֵּחַ

וַיִּקְרָא דָּוִד אֶת־מְלִי יֵת מִשְׁכָּנָא: לו וּבִהְעֲלֹת הָעֵנָן
מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִסְעֵיהֶם:
וּבִהְעֲלֹת הָעֵנָן מֵעַל הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּכָל מִסְעֵיהֶם: וּבִאֲסֻפְּלוֹת עֲנָנָא מֵעֲלֵי מִשְׁכָּנָא
נָטְלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִטְּלָנִיהוּן: טו וְאִם־לֹא
יַעֲלֶה הָעֵנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד־יֹם הָעֲלֹתוֹ: וְאִם־לֹא
יַעֲלֶה הָעֵנָן וְלֹא יִסְעוּ עַד־יֹם הָעֲלֹתוֹ: וְאִם לֹא
יִסְתַּלַּק עֲנָנָא וְלֹא נָטְלִין עַד יוֹמָא דְאֲסֻפְּלוֹתָהּ:
לח כִּי עֲנָן יִהְיֶה עַל־הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאִשׁ תִּתִּיחַ
לִילָהּ בּוֹ לְעֵינֵי כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־מִסְעֵיהֶם:
כִּי עֲנָן יִהְיֶה עַל־הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאִשׁ תִּתִּיחַ לִילָהּ

בּוֹ לְעֵינֵי כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־מִסְעֵיהֶם: אָרִי
עֲנָנָא יִקְרָא דָּוִד עַל מִשְׁכָּנָא בִּימְמָא וַחֲזִיו אֲשַׁתָּא
הוּי בְּלִילָא בֵּה לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל
מִטְּלָנִיהוּן: פ פ פ

חֲזַק חֲזַק וְנִתְחַזַּק

צ"ב פסוקים, בל"י כ"ל סימן. סכום פסוקי דספר "ואלה שמות":
אלף ומאתים ותשעה. א'דט סימן. וחציו "אלהים לא תקלל".
ופרשיותיו: י"א, "אי זה בית אשר תבנו לי" סימן. וסדריו: כ"ט,
ו"לילה ללילה יחזה דעת" סימן. ופרקיו: מ', "תורת ה' בלבו" סימן.
מנין הפתוחות: ס"ט, והסתומות נ"ט, הכל: קס"ד פרשיות, "ישלח
עורך מחדש ומצוין יסעוד" סימן.

הפטרה לפרשת פקודי במלכים א פרק ז

ז וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קֳדְשֵׁי יְדֹנָד
אֲבֹיו אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֶּפֶלִים נָתַן בְּאֲצִרוֹת בֵּית יְהוָה: ח אֲזַי יִקְהַל שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמִּשּׁוֹטֹת נְשִׂאֵי הָאֲבֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלַם לְהַעֲלֹת
אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן: ט וַיִּקְהְלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּנְיָח
הָאֲתָנִים בַּחֵג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי: י וַיָּבֵאוּ כָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאֲרוֹן: יא וַיַּעֲלוּ
אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כֵּל הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם:
יב וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל־עַדֵּת יִשְׂרָאֵל הַנוֹעֲדִים עָלָיו אֹתוֹ לִפְנֵי הָאֲרוֹן מִזִּבְחִים צֶאן וּבָקָר אֲשֶׁר
לֹא־יִסְפְּרוּ וְלֹא יִמְנוּ מִרְבּוֹ: יג וַיָּבֵאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת
אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אֶל־תַּחַת בְּנֵי הַכְּרוּבִים: יד כִּי הַכְּרוּבִים פָּרָשִׁים בְּנָפִים אֶל־מְקוֹם הָאֲרוֹן וַיִּסְכּוּ
הַכְּרוּבִים עַל־הָאֲרוֹן וְעַל־בְּדָיו מִלְמַעְלָה: טו וַיֹּאדְכוּ הַכְּדִים וַיִּרְאוּ רֵאשֵׁי הַכְּדִים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי
הַדְּבִיר וְלֹא יִרְאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: טז אֵין בְּאֲרוֹן רֶק שְׁנֵי לַחֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר
הֵנִחַ שָׁם מֹשֶׁה בַּחֲרֹב אֲשֶׁר פָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִאֲרָץ מִצְרָיִם: יז וַיְהִי בְצֵאת
הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ וְהָעֵנָן מָלָא אֶת־בֵּית יְהוָה: יח וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשֵׁרֶת מִפְּנֵי הָעֵנָן
כִּי־מָלָא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה: יט אֲזַי אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אֱמֹר לְשָׁכֶן בַּעֲרֶפֶל: כ בָּנָה בְּנִיתִי
בֵּית זָבַל לָךְ מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים: כא וַיִּסַּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיִּבְרָךְ אֶת כָּל־קַהֲלֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל־קַהֲלֵי
יִשְׂרָאֵל עָמַד: כב וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֶת דָּוִד אָבִי וּבְיָדוֹ מָלָא לֵאמֹר:
כג מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם לֹא־בַחֲרֹתִי כְעִיר מִכָּל־שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל
לְבָנוֹת בַּיִת לְהָיוֹת שְׁמִי שָׁם וְאֶבְחַר בְּדָוִד לְהָיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל: כד וַיְהִי עִם־לִכְבַּד דָּוִד אָבִי

לִבְנוֹת בַּיִת לַשֵּׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ^י וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יָעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לִבְכֶּךָ לִבְנוֹת בַּיִת לַשֵּׁם הַטִּיבֶתָּ כִּי הָיָה עִם־לִבְכֶּךָ: ^י רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם־בְּנֵךְ הַיָּצֵא מִחֻלְצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לַשֵּׁם: ^כ וַיָּקָם יְהוָה אֶת־דָּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר וְאָקָם תַּחַת יָדוֹ אָבִי וְאִשָּׁב | עַל־כַּפֵּאֵי יִשְׂרָאֵל כְּאִשָּׁר דִּבֶּר יְהוָה וְאִבְנֶה הַבַּיִת לַשֵּׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ^כ וְאִשָּׁם שָׁם מְקוֹם לְאוֹרֵן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת עִם־אַבְתְּיָנוּ בְּהוֹצִיאֹ אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

הפטרה לערב ראש חודש לשמו"ת

שמואל א פרק כ

^י וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְהוֹנָתָן מִחֵר חֹדֶשׁ וְנִפְקְדָתָּ כִּי יִפְקֹד מוֹשְׁבֶךָ: ^י וּשְׁלֹשֶׁת תִּרְדּוּ מָאֹד וּבֹאֲתָ אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־נִסְתַּרְתָּ שָׁם בַּיּוֹם הַמַּעֲשֶׂה וַיִּשְׁבֶּתָּ אֵצֶל הָאֶבֶן הָאֵזוּל: ^כ וְאֵנִי שְׁלֹשֶׁת הַחֲצִיִּים צִדָּה אוֹרֶה לְשַׁלְּחִילִי לַמַּטְרָה: ^כ וְהִנֵּה אֲשַׁלַּח אֶת־הַנֶּעֱר לְךָ מִצָּא אֶת־הַחֲצִיִּים אִם־אָמַר אֶמֶר לְנֶעֱר הִנֵּה הַחֲצִיִּים | מִמֶּנּוּ וְהִנֵּה קָחְנוּ | וּבֹאֶה כִּי־שְׁלוֹם לְךָ וְאֵין דִּבֶּר חַי־יְהוָה: ^כ וְאִם־כֹּה אָמַר לְעָלֶם הִנֵּה הַחֲצִיִּים מִמֶּנּוּ וְהִלָּאָה לְךָ כִּי שְׁלַחְךָ יְהוָה: ^כ וְהִדְבַּר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵנִי וְאַתָּה הִנֵּה יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ עַד־עוֹלָם: ^כ וַיִּפְתָּר דָּוִד בַּשִּׁירָה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ אֶל־הַלֶּחֶם לֶאֱכֹל: ^כ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשְׁבֹו כַּפֶּעַם | כַּפֶּעַם אֶל־מוֹשֵׁב הַקִּיר וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב אֲבֵנָר מִצֵּד שְׂאוּל וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד: ^כ וְלֹא־דִבֶּר שְׂאוּל מְאוּמָּה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרָה הוּא בִלְתִּי טְהוֹר הוּא כִּי־לֹא טְהוֹר: ^כ וַיְהִי מִמַּחֲרַת הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּפְקֹד מְקוֹם דָּוִד וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל־יְהוֹנָתָן בְּנֹו מִדֹּעַ לֹא־כָּא בֶן־יִשְׁעִי גַם־תִּמּוֹל גַּם־הַיּוֹם אֶל־הַלֶּחֶם: ^כ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאוּל גִּשְׁאֵל גִּשְׁאֵל דָּוִד מִעֲמָדִי עַד־בַּיִת לָחֶם: ^כ וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי נָא כִּי זָבַח מִשְׁפָּחָה לָנוּ בַּעִיר וְהוּא צִדָּה־לִּי אֲחִי וְעַתָּה אִם־מִצָּאֲתִי חַן בְּעֵינֶיךָ אִמְלֻטָּה נָא וְאֶרְאֶה אֶת־אֲחִי עַל־כֵּן לֹא־כָּא אֶל־שְׁלַחַן הַמֶּלֶךְ: ^כ וַיַּחֲרֹאֵף שְׂאוּל בַּיהוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לֹו בֶן־נַעֲנוֹת הַמַּרְדּוֹת הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי־בָחַר אַתָּה לְבֶן־יִשְׁעִי לְכַשְׁתֶּךָ וּלְבִשְׁת עֲרֹת אִמֶּךָ: ^כ כִּי כָל־הַיָּמִים אֲשֶׁר בֶּן־יִשְׁעִי חָי עַל־הָאֲדָמָה לֹא תִכּוֹן אַתָּה וּמַלְכוּתְךָ וְעַתָּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלַי כִּי בֶן־מֹות הוּא: ^כ וַיַּעַן יְהוֹנָתָן אֶת־שְׂאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה יוֹמַת מֶה עֲשֵׂה: ^כ וַיִּטֵּל שְׂאוּל אֶת־הַחֲנִית עָלָיו לְהַכּוֹתוֹ וַיַּדַּע יְהוֹנָתָן כִּי־כָלָה הָיָה מֵעַם אָבִיו לְהַמִּית אֶת־דָּוִד: ^כ וַיָּקָם יְהוֹנָתָן מֵעַם הַשְׁלָחַן בַּחֲרִי־אָף וְלֹא־אָכַל בַּיּוֹם־הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לָחֶם כִּי נַעֲצַב אֶל־דָּוִד כִּי הִכְלִמוֹ אָבִיו: ^כ וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיֵּצֵא יְהוֹנָתָן הַשִּׁירָה לְמוֹעֵד דָּוִד וַנֶּעֱר קָטָן עִמּוֹ: ^כ וַיֹּאמֶר לְנֶעֱרוֹ רֵץ מִצָּא נָא אֶת־הַחֲצִיִּים אֲשֶׁר אֲנִי מוֹרֶה הַנֶּעֱר רֵץ וְהוּא־יִרְהֶה הַחֲצִי לְהַעֲבֹרוֹ: ^כ וַיָּבֹא הַנֶּעֱר עַד־מְקוֹם הַחֲצִי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנֶּעֱר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחֲצִי מִמֶּנּוּ וְהִלָּאָה: ^כ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנֶּעֱר מִהֲרָה חוּשָׁה אֶל־תַּעֲמֹד וַיִּלָּקֵט נֶעֱר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחֲצִיִּים וַיָּבֹא אֶל־אֲדָנָיו: ^כ וְהַנֶּעֱר לֹא־יָדַע מְאוּמָּה אֵךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדְּבָר: ^כ וַיִּתֵּן יְהוֹנָתָן אֶת־כַּלְיוֹ אֶל־הַנֶּעֱר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לְךָ הִבִּיא הָעִיר: ^כ הַנֶּעֱר פָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַגִּבּוֹ וַיִּפֹּל לְאַפּוֹ אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שְׁלֹשׁ

פְּעָמִים וַיִּשְׁקוּ | אִישׁ אֶת־רַעְהוּ וַיִּכְפּוּ אִישׁ אֶת־רַעְהוּ עַד־דָּוָד הַגָּדִיל: ַּכּ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לָךְ
 לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנֹחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה | בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זֶרְעִי וּבֵין
 זֶרְעֶךָ עַד־עוֹלָם:

הַפְטָרָה לַפְּרָשָׁה הַחוּדֶשׁ בַּחֲזָקָה פָּרָק מֵה

כֹּה־אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה בְּרֹאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ תִּקַּח פֶּרֶךְ־בֶּקֶר תָּמִים וְחִטָּאת אֶת־הַמִּקְדָּשׁ:
 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הַחֲטָאת וְנָתַן אֶל־מִזְבֹּחַת הַבַּיִת וְאֶל־אַרְבַּע פְּנוֹת הָעֹזֶרֶה לַמִּזְבֵּחַ וְעַל מִזְבֹּחַת
 שֹׁעַר הַחֹצֵר הַפְּנִימִית: ַּכּ וְכֵן תַּעֲשֶׂה בְּשַׁבָּת בַּחֹדֶשׁ מֵאִישׁ שְׁנָה וּמִפְתִּי וּכְפָרְתָם אֶת־הַבַּיִת:
 כֹּה־אָמַר בְּרֹאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ יְהוָה לָכֶם הַפֶּסַח חֹג שְׁבַע יָמִים מִצּוֹת יֹאכֹל: ַּכּ וַעֲשֶׂה
 הַנְּשִׂא בְּיוֹם הַהוּא בַּעֲדוֹ וּבַעֲד כָּל־עַם הָאָרֶץ פֶּר חֲטָאת: ַּכּ וְשַׁבַּעַת יְמֵי־הַחֹג יַעֲשֶׂה עוֹלָה לַיהוָה
 שְׁבַעַת פָּרִים וְשַׁבַּעַת אֵילִים תָּמִימִם לְיוֹם שַׁבַּעַת הַיָּמִים וְחֲטָאת שְׁעִיר עִזִּים לְיוֹם: ַּכּ וּמִנְחָה
 אֵיפָה לֶפָר וְאֵיפָה לְאֵיל יַעֲשֶׂה וְשֶׁמֶן הָיִן לְאֵיפָה: ַכּ בְּשַׁבְּעֵי בַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּחֹג
 יַעֲשֶׂה כָּאֵלֶּה שַׁבַּעַת הַיָּמִים בַּחֲטָאת פְּעֻלָּה וּכְמִנְחָה וּכְשֶׁמֶן: ַּכּ וְכֹה־אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה שֹׁעַר
 הַחֹצֵר הַפְּנִימִית הַפְּנִי קָדִים יְהוָה סָגוֹר שְׁשֶׁת יָמִי הַמַּעֲשֶׂה וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת יִפְתָּח וּבְיוֹם הַחֹדֶשׁ
 יִפְתָּח: ַכּ וּבָא הַנְּשִׂא דֶּרֶךְ אֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁעַר מִחוּץ וְעָמַד עַל־מִזְבֹּחַת הַשֹּׁעַר וַעֲשׂוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־עוֹלָתוֹ
 וְאֶת־שְׁלָמָיו וְהַשְׁתַּחֲוֶה עַל־מִפְתָּן הַשֹּׁעַר וַיֵּצֵא וְהַשֹּׁעַר לֹא־יִסָּגֵר עַד־הָעֶרֶב: ַּכּ וְהַשְׁתַּחֲוֶה עַם־הָאָרֶץ
 פֶּתַח הַשֹּׁעַר הַהוּא בְּשַׁבָּתוֹת וּבַחֲדָשִׁים לִפְנֵי יְהוָה: ַּכּ וְהָעֹלָה אֲשֶׁר־יִקְרַב הַנְּשִׂא לַיהוָה בְּיוֹם
 הַשַּׁבָּת שְׁשֶׁה כִּבְשִׂים תָּמִימִם וְאֵיל תָּמִים: ַּכּ וּמִנְחָה אֵיפָה לְאֵיל וּלְכִבְשִׂים מִנְחָה מִתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן
 הָיִן לְאֵיפָה: ַכּ וּבְיוֹם הַחֹדֶשׁ פֶּר בֶּן־בֶּקֶר תָּמִימִם וְשֵׁשֶׁת כִּבְשִׂים וְאֵיל תָּמִימִם יִהְיוּ: ַכּ וְאֵיפָה לֶפָר
 וְאֵיפָה לְאֵיל יַעֲשֶׂה מִנְחָה וּלְכִבְשִׂים כַּאֲשֶׁר תִּשְׁיֵי יָדוֹ וְשֶׁמֶן הָיִן לְאֵיפָה: ַכּ וּבָבֹא הַנְּשִׂא דֶּרֶךְ
 אֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁעַר יָבֹא וּבְדֶרֶכוֹ יֵצֵא: ַכּ וּבָבֹא עַם־הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה בְּמוֹעֲדֵי הַבָּא דֶּרֶךְ שֹׁעַר צָפוֹן
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת יֵצֵא דֶּרֶךְ־שֹׁעַר נֹגֵב וְהָבֹא דֶּרֶךְ־שֹׁעַר נֹגֵב יֵצֵא דֶּרֶךְ־שֹׁעַר צָפוֹנָה לֹא יָשׁוּב דֶּרֶךְ הַשֹּׁעַר
 אֲשֶׁר־בָּא כֹּה כִּי נִכְחוּ יֵצֵא: ַכּ וְהַנְּשִׂא בְּתוֹכָם בְּבֹאֵם יָבֹא וּבִצְאתָם יֵצֵאוּ: ַכּ וּבַחֲגִים וּבְמוֹעֲדִים
 תִּהְיֶה הַמִּנְחָה אֵיפָה לֶפָר וְאֵיפָה לְאֵיל וּלְכִבְשִׂים מִתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הָיִן לְאֵיפָה: ַכּ וְכִרְיַעֲשֶׂה הַנְּשִׂא
 נִדְבָּה עוֹלָה אוֹז־שְׁלָמִים נִדְבָּה לַיהוָה וּפֶתַח לוֹ אֶת־הַשֹּׁעַר הַפְּנִי קָדִים וַעֲשֶׂה אֶת־עוֹלָתוֹ
 וְאֶת־שְׁלָמָיו כַּאֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וַיֵּצֵא וּסָגַר אֶת־הַשֹּׁעַר אַחֲרֵי צֵאתוֹ: ַכּ וְכִבֵּשׁ בֶּן־שָׁנָתוֹ
 תָּמִים תַּעֲשֶׂה עוֹלָה לְיוֹם לַיהוָה בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ: ַכּ וּמִנְחָה תַּעֲשֶׂה עָלָיו בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר
 שְׁשִׁית הָאֵיפָה וְשֶׁמֶן שְׁלִישִׁית הַחֵיץ לָרֶם אֶת־הַפֶּלֶת מִנְחָה לַיהוָה חֲקוֹת עוֹלָם תָּמִיד: ַכּ יַעֲשׂוּ
 אֶת־הַכִּבֵּשׁ וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־הַשֶּׁמֶן בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר עוֹלָת תָּמִיד:

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', כ"ח באדר	4.32	5.21	5.43	6.41	9.38	12.46	13.17	18.57.9	19.22
ש"ק, כ"ט באדר	4.30	5.20	5.42	6.39	9.37	12.46	13.17	18.58.6	19.23
א', א' בניסן	4.29	5.18	5.40	6.38	9.36	12.45	13.16	18.59.3	19.24
ב', ב' בניסן	4.27	5.17	5.39	6.37	9.36	12.45	13.16	18.59.9	19.24
ג', ג' בניסן	4.26	5.16	5.38	6.36	9.35	12.45	13.16	19.00.6	19.25
ד', ד' בניסן	4.24	5.14	5.36	6.34	9.34	12.44	13.16	19.01.3	19.26
ה', ה' בניסן	4.23	5.13	5.35	6.33	9.33	12.44	13.16	19.02.0	19.26
ו', ו' בניסן	4.21	5.11	5.33	6.32	9.32	12.44	13.15	19.02.7	19.27

הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות

לוח ללימוד הרמב"ם כ"ח באדר ה'תשפ"ה – ו' בניסן ה'תשפ"ה

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ח באדר	הל' תפילין ומזוזה וס'ת פרק ה-ז.	הל' כלים פרק נא.	מ"ע טו. יח.
ש"ק	כ"ט באדר	פרק ח-י.	פרק כב.	מ"ע יז.
א'	א' בניסן	הל' ציצית.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק כג.	מ"ע יד.
ב'	ב' בניסן	הל' ברכות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק כד.	מ"ע יט.
ג'	ג' בניסן	פרק ד-ו.	פרק כה.	מ"ע יט.
ד'	ד' בניסן	פרק ז-ט.	פרק כו.	מ"ע יט.
ה'	ה' בניסן	פרק י-יא. הל' מילה.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק כז.	מ"ע יט. רטו.
ו'	ו' בניסן	פרק ב-ג. סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלך עלינו וכו'.	פרק כח.	מ"ע רטו. ספר משנה תורה סוף ספר אהבה: סדר תפלות כל השנה. נהגו העם.. ימלך עלינו וכו'.

זמני הדלקת הנרות

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
פקודי / החודש	18:16	19:32	18:38	19:34	18:27	19:34	18:38	19:33
ויקרא	18:21	19:37	18:43	19:39	18:32	19:39	18:42	19:38

לזכות אנשי החסד הדגולים
הרה"ח ר' **אברהם משה דייטש** והרה"ח ר' **גבריאל גופין** שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' **זלמן יודא** ור' **יוסף יצחק**,
בני הרה"ח ר' **שלום ישעי'** ע"ה **דייטש**